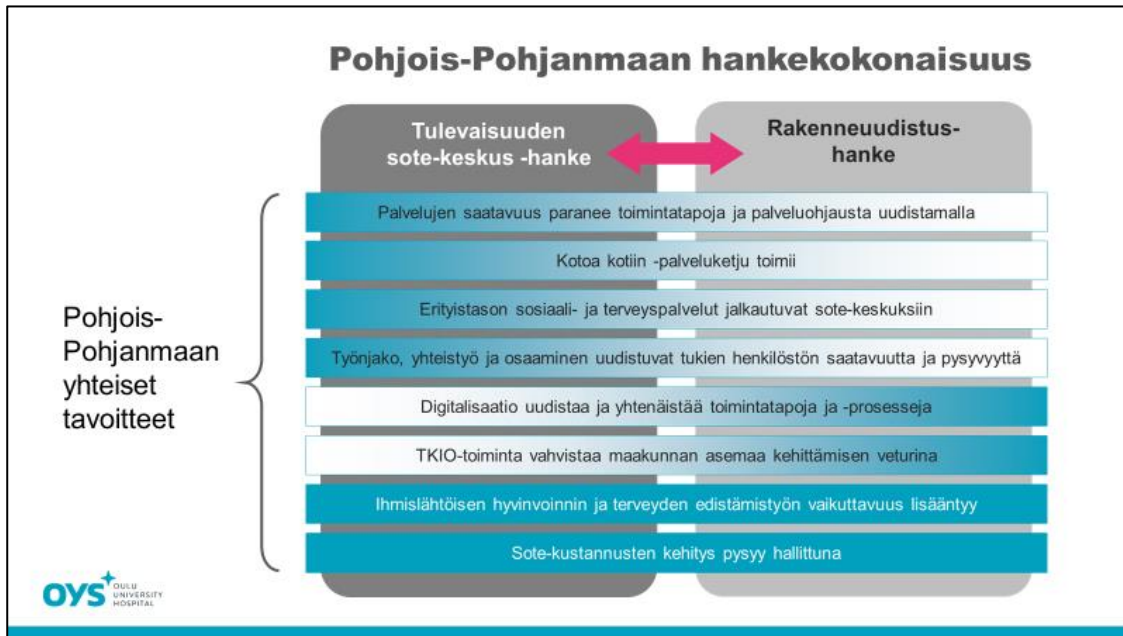

Sisällys

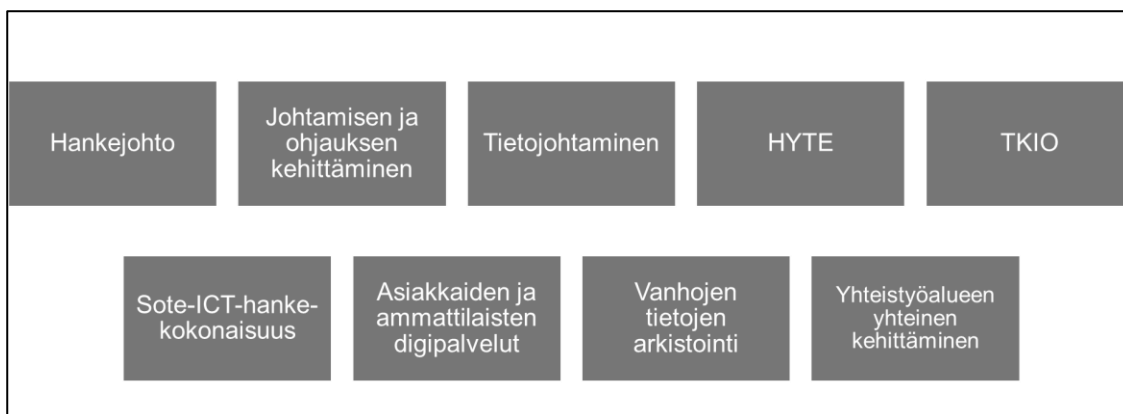
Hankekokonaisuutta koskevat kysymykset	2
Liite 0.1: Hankekokonaisuuden yhteiset tavoitteet.....	2
Liite 0.2: Rakennehankkeen kokonaisuus	2
Liite 0.3: Hankekokonaisuuden organisoituminen	3
Liite 0.4: Hankkeen riskit ja niihin varautuminen	3
Osa-alue 2: Johtamisen ja ohjauksen kehittäminen	5
Liitteet 2.1 - 2.4. Johtamisen ja ohjauksen kehittäminen	5
Liite 2.1. Sote-palvelustrategia	5
Liite 2.2. Osaamisperustainen henkilöstöressurssien ennakointi ja optimointi / Ennakoiva henkilöstösuunnittelu	8
Liite 2.3. Osaamisperustainen henkilöstöressurssien ennakointi ja optimointi / Toimintalähtöinen automatoitu työvuorosuunnittelu	11
Liite 2.4. Ensihoitopalvelun sekä sosiaali- ja perusterveydenhuollon yhteistyön kehittäminen	13
Liite 2.5. Tietojohtaminen	15
Liite 2.6. Tiedolla johtamisen teknisen alustan kehittäminen	19
Liite 2.7. HYTE	21
Liite 2.8. Pohjois-Pohjanmaan innovaatio- ja testauslaboratoriotoiminnan kehittäminen	27
Osa-alue 3: Toimintatapojen ja -prosessien uudistaminen ja yhtenäistäminen digitaalisten välineiden avulla	35
Liite 3.1. Alueellisen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmäkokonaisuuden (APTJ) suunnittelu	35
Liite 3.2. Perusterveydenhuollon kirjaamiskäytäntöjen yhtenäistäminen ja valtakunnallisten toimintamallien käyttöönoton tuki.....	37
Liite 3.3. Hoidon tukipalveluiden alueellisten tietojärjestelmien käyttöönotto ja tuotteistaminen	40
Liite 3.4. Alueellisen kyber- ja tietoturvallisuuden kehittäminen.....	42
Liite 3.5. Maakunnallinen virtuaalinen sote-keskus.....	44
Liite 3.6. Terveyskylän maksimaalinen hyödyntäminen sote-keskuksissa ja 116117 käyttöönotto sekä nivoutuminen Omaolo-palvelun käyttöönottoon	46
Liite 3.7. Kotikuntoutuksen toimintamallin kehittäminen ja käyttöönotto.....	48
Liite 3.8. Kansallisen ajanvarausratkaisun ja palveluohjauksen käyttöönotto	49
Liite 3.9. Kotona asumisen tuen keskuksen toimintamallin kehittäminen ja käyttöönotto maakunnassa – digitalisaation näkökulma	51
Liite 3.10. Mielenterveys- ja päihdepalvelujen toimintojen ohjaus.....	52
Osa-alue 4: Yhteistyöaluetasoinen tai muu maakuntien yhteinen kehittäminen	53
Liite 4.1: Pohjoisen OT-keskuksen jatkovalmistelu: Ydinyksikön perustaminen ja osaamiskeskusten luominen	53

Hankekokonaisuutta koskevat kysymykset

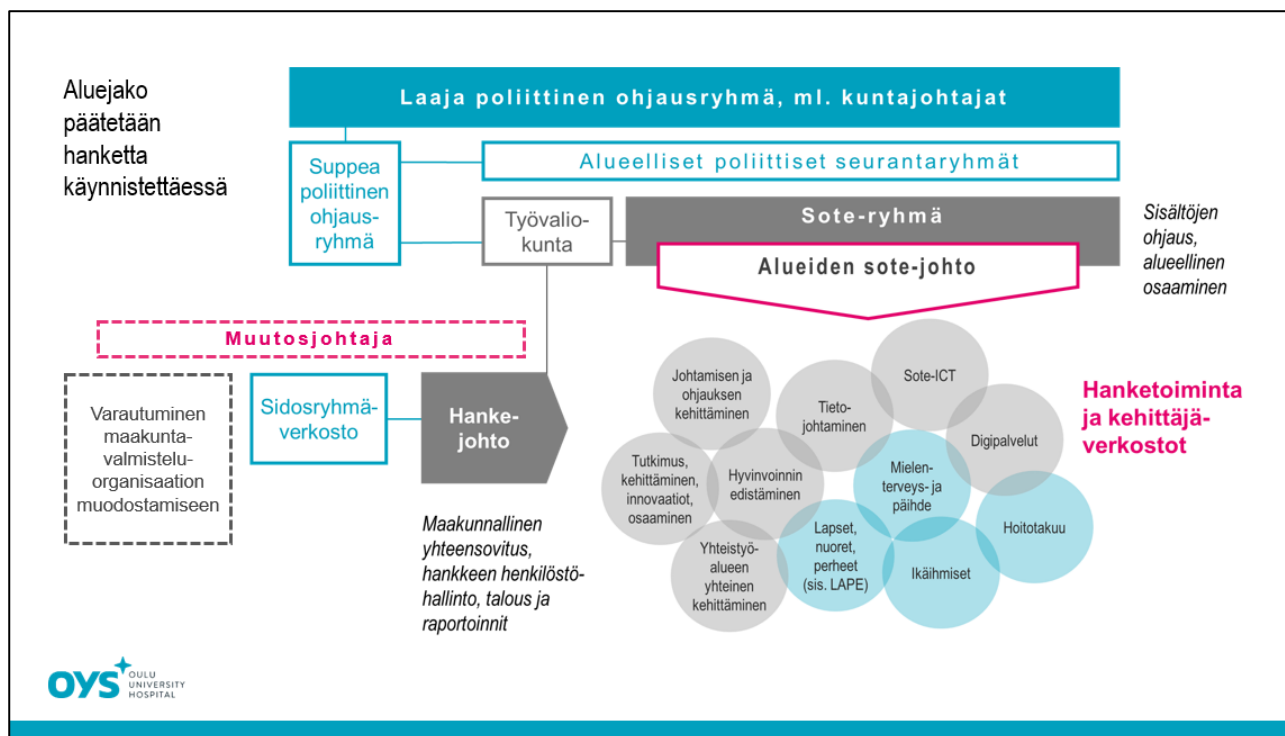
Liite 0.1: Hankekokonaisuuden yhteiset tavoitteet

Liite 0.2: Rakennehankkeen kokonaisuus

Liite 0.3: Hankekokonaisuuden organisoituminen

Liite 0.4: Hankkeen riskit ja niihin varautuminen

Tunnistettut riskit	Riskeihin varautuminen
Tavoiteriskit: Hanke ei etene hankesuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden mukaisesti	Hankesuunnitelma on laadittu maakunnassa kattavassa yhteistyössä hankkeen toteutukseen osallistuvien tahojen kanssa. Tavoitteet on laadittu realistisesti huomioiden hankkeen aika- ja budjetti- ja muut resurssirajoitteet. Hankkeen tavoitteet on kytketty tiiviisti maakunnan toimijoiden muuhun strategiseen kehittämistyöhön. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista seurataan systemaattisesti maakunnan omissa järjestelmissä ja kansallisten ohjeistusten mukaan.
Osaamiseen liittyvät riskit: Hankkeeseen ei saada sitoutettua mukaan ammattilaisia. Mahdollinen hankehenkilöstön vaihtuvuus.	Hankkeen tavoitteet ja toimenpiteet integroidaan kiinteäksi osaksi toimivien organisaatioiden kehittämistyötä. Hankkeessa työskentelevien ammattilaisten osaamisen kehittämistä ja työhyvinvointia tuetaan maakunnan yhteisin ja organisaatiokohtaisin keinoin. Hankkeessa panostetaan vuorovaikutteiseen ja kohderyhmälähtöiseen viestintään. Samalla huolehditaan ajantasaisesta ja kattavasta dokumentoinnista.
Eettiset riskit: Hankkeeseen osallistuvien ja siinä työskentelevien hyvinvoinnin, turvallisuuden ja tietosuojan varmistaminen kaikissa tilanteissa.	Hankkeessa noudatetaan tutkimuseettisen neuvottelukunnan hyviä tieteellisiä ja eettisiä käytäntöjä (TENK 2017). Kaikkea hankkeessa kertyvää tietoa käsitellään luottamuksellisesti ja EU:n tietosuoja-asetuksen (GDPR) mukaisesti. Hanketoimijat ovat kokeneita alansa asiantuntijoita. Hankkeessa käytettävät menetelmät ja mittarit ovat asiantuntijoiden hyväksymiä tai esimerkiksi käypähoitosuosituksen mukaisia.

	Asiakkaiden tietosuojasta huolehditaan asianmukaisella tavalla. Myös mahdollisten ostopalveluiden tuottajilta edellytetään eettisten periaatteiden noudattamista.
Aikatauluriskit: Hankkeen toimenpiteet eivät toteudu aikataulussa	Hankkeen alussa tehdään tarkennettu työsuunnitelma, jossa eri hankekokonaisuuksien toimenpiteet ja tavoitteiden eteneminen on realistisesti aikataulutettu. Hankkeen etenemistä tavoiteaikataulussa seurataan systemaattisesti ja mahdollisten poikkeamien ilmetessä tehdään suunnitelma, jolla tavoitteiden saavuttaminen voidaan varmistaa vaihtoehtoisella tavalla.
Verkotoriskit: Oleellisia verkostoja ei saada sitoutettua mukaan kehittämistyöhön	Hankkeen toiminnot integroidaan tiiviisti nykyisten organisaatioiden kehittämistoimintaan ja verkostoihin. Verkoston johtaminen on määritelty. Hankkeessa panostetaan vuorovaikutteiseen viestintään ja markkinointiin. Eri toimijat on otettu jo hankkeen valmisteluvaiheessa mukaan työskentelyyn. Tarve vaikuttavien toimintamallien kehittämiseksi maakunnassa on tunnistettu yhteisesti.
Taloudelliset riskit: Hankkeen taloudelliset resurssit eivät ole realistiset tai hankebudjetti ylitetään	Suunnitteluvaiheessa on laadittu realistinen hankebudjetti, jossa on huomioitu eri osahankkeiden tarpeet ja niiden yhteensovittaminen. Hankkeen toteutuksen ja budjettiseurannan tukena toimivat hanketoimiston ammattilaiset.
Kansallisen uudistuksen etenemiseen liittyvät riskit: Kansallisen sote-uudistuksen eteneminen hidastuu tai pysähtyy	Hankkeen tavoitteet ja toimenpiteet on kytketty tiiviisti nykyisten organisaatioiden toimintaan, jolloin kehittämistyössä voidaan ainakin joiltakin osin edetä, vaikka kansallisessa uudistuksessa tulisikin viiveitä. Kehittämistyön tarpeet kumpuavat organisaatioiden ja maakunnan eri alueiden erityispiirteistä ja -kysymyksistä, jolloin niiden osalta on joka tapauksessa tärkeää edetä. Toimenpiteet ja mm. resursointi hankkeessa on vaiheistettu, jolloin voidaan ottaa huomioon kansalliset linjaukset ja niiden eteneminen.

Riskeihin varautuminen ja niihin reagointi on hankkeen ohjausryhmän ja hankkeen johdon vastuulla.

Osa-alue 2: Johtamisen ja ohjauksen kehittäminen

Liitteet 2.1 - 2.4. Johtamisen ja ohjauksen kehittäminen

Johtamisen ja ohjauksen kehittämisen osa-alue sisältää osakokonaisuuden ”johtamisen ja ohjauksen kehittäminen”, joka muodostuu kolmesta teemasta:

- 1) Sote-palvelustrategia (liite 2.1)
- 2) Osaamisperustainen henkilöstöressurssien ennakointi ja optimointi (liitteet 2.2 ja 2.3)
- 3) Ensihoidon uudelleenorganisointi osana sote-palveluiden kehittämistä (liite 2.4)

Liite 2.1. Sote-palvelustrategia

Tavoitteet

- Maakunnan palvelut muodostavat ihmislähtöisen, hyvää arkea tukevan ja integroidun kokonaisuuden, joka vastaa kuntalaisten tarpeita, huomioi yhdyspinnat sekä alueiden erityispiirteet ja pitää sote-kustannusten kehityksen hallittuna.
- Käynnistetään maakunnallisen sote-palvelustrategian laatiminen osana tulevan maakunnan strategiatyöskentelyä. Palvelustrategiassa on huomioitu eri alueiden erityispiirteet ja -kysymykset.
- Ennakointiin ja skenaariotyöskentelyyn löydetään uusia toimintamalleja ja työkaluja.
- Eri toimijoiden osallisuus palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä vahvistuu.
- Maakunnan eri alueille soveltuvia ohjauksen ja järjestämisen malleja on arvioitu. Markkina- vuoropuhelu tiivistyy.
- Valvonnan prosessit ja yhteistyömallit kehittyvät.
- Palvelujen laadun ja vaikuttavuuden arviointikäytännöt ja -mittarit kehittyvät.
- Ihmislähtöinen, vaikuttava hyte-työ on tiivis osa palvelustrategiaa.

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

Käynnistetään Pohjois-Pohjanmaan maakunnallisen sote-palvelustrategian laatiminen.

- Määritellään keskeisten sote-palveluiden ja yhdyspintojen osalta pidemmän aikavälin laadulliset, toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä mittarit mm. palveluvalikoimalle, rakenteille ja verkolle, integraation toteutumiselle ja tavoiteltavalle kustannuskehitykselle.
- Palvelustrategiatyössä hyödynnetään maakunnan olemassa olevia toimija- ja kehittäjäverkostoja. Tarvittaessa muodostetaan uusia ja hankitaan erityisasiantuntemusta ostopalveluina.
- Tietojohdamisen osahankekokonaisuus ja palvelustrategiatyö kytetään tiiviisti yhteen. Tietojohdamisen avulla mm. luodaan uusia malleja palvelutarpeen arviointiin, resurssien käytön optimointiin sekä skenaariotyöskentelyyn.
- Määritellään maakunnan eri alueiden tarpeisiin vastaavia ohjauksen ja järjestämisen malleja sisältäen monituottajuuden ja hankintojen näkökulmat.
- Kehitetään valvonnan prosesseja ja yhteistyömalleja sisältäen tuottajien omavalvonnan, järjestämisvastuisten organisaatioiden toteuttaman valvonnan sekä yhteistyön tiivistämisen valvontaviranomaisiin.
- Luodaan monikanavaisia maakunnallisia ja alueellisia malleja, joilla eri toimijoiden osallisuutta palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä voidaan parantaa.
- Jatketaan aiemmassa maakunta- ja sote-valmistelussa käynnistettyä työtä palvelukriteeristöjen yhtenäistämiseksi.

Toteutusaikataulu ja vaiheistus

Osahanke käynnistyy heti rahoituspäätöksen jälkeen jatkuen 31.12.2021 saakka. Hankekoko-naisuus vaiheistetaan siten, että sote-palvelustrategiatyö kytkeytyy tarkoituksenmukaisella tavalla kansallisen uudistuksen etenemiseen.

Odotetut konkreettiset tulokset

- On käynnistetty maakunnallinen palvelustrategiatyö, joka luo pohjaa tulevan sote-maakun-nan strategiatyöskentelylle.
- On arvioitu toimivia malleja maakunnallisen ja alueellisen yhteistyön, osallisuuden ja mm. markkinavuoropuhelun edistämiseksi.
- On tunnistettu keinoja ja toimintamalleja sote-kustannuskehityksen hillitsemiseksi alueiden erityispiirteet huomioiden.
- On arvioitu maakunnan eri alueille soveltuvia uudentyyppejä kumppanuusmalleja.
- Valvonnan prosessit ja käytännöt ovat kehittyneet ja yhtenäistyneet. Yhteistyö eri toimijoi-den välillä on tiivistynyt.
- Palvelukriteeristöjen yhtenäistämistä on valmisteltu maakuntatasoisesti.

Odotetut toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset

- Eri toimijoiden strateginen yhteistyö on kehittynyt ja ohjausmalleja on arvioitu. Strategialäh-töinen kehittämistyö on vahvistunut ja alueiden erityispiirteet ja -kysymykset näkyvät osana maakunnan kokonaisuutta.
- Palvelutarpeiden ja toimintaympäristön muutosten ennakointi on parantunut.
- Eri toimijoiden valmius kansallisen sote-uudistuksen etenemiseen on vahvistunut.
- Osana strategiatyötä palveluiden vaikuttavuus, laatu, integraatio ja yhdenvertaisuus kehitty-vät. Näille on myös määritelty yhtenäisiä arviointikriteereitä ja mittareita osana kansallista kehittämistyötä.
- Eri toimijoiden yhteistyö mm. monituottajuuteen ja valvontaan liittyen on vahvistunut.
- Ihmislähtöinen, vaikuttava hyte-työ on integroitunut osaksi palvelustrategiaa.
- Eri toimijoiden osallisuus palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä on parantunut.
- Sote-palvelustrategiassa on määritelty tavoitteita, toimenpiteitä ja mittareita sote-kustan-nuskehityksen pitämiseksi hallittuna. Sote-kustannusten maltillinen kehitys on merkittä-vässä roolissa kuntien ja kuntayhtymien taloudellisen kantokyvyn turvaamiseksi.

Miten valmistelussa otetaan huomioon tai hyödynnetään edellisen vaalikauden uudistuksen valmistelussa syntyntä alueellista valmistelua

Aiemmassa maakunta- ja sote-valmistelussa tehty taustatyö maakunta- ja palvelustrategian val-misteluun liittyen hyödynnetään täysimääräisesti. Samoin esimerkiksi sote-aluesimulointien tuotok-sia sovelletaan kehittämisessä. Aiemmassa valmistelutyössä tehdyt selvitykset mm. uudentyyppi-sistä hankintakumppanuuksista hyödynnetään hankkeessa. Pohjois-Pohjanmaan edustajat ovat myös olleet aiemmassa valmistelussa aktiivisesti mukana mm. kansallisen palvelulupaumallin ja järjestämisen käsikirjan työstämisessä.

Mitä hyviä käytäntöjä tai kansallisesti hyväksi todettuja toimintamalleja hyödynnetään

Kaikki Pohjois-Pohjanmaan kunnat ja sote-kuntayhtymät ovat allekirjoittaneet lokakuussa 2019 maakunnallisen hyvinvointisopimuksen, jossa eri toimijat sitoutuvat edistämään yhteisiä hyvinvoin-titavoitteita. Myös palvelustrategiatyö kytetään tähän yhteiseen sopimus pohjaan.

Pohjois-Pohjanmaalla on ollut Oulun kaupungin ja sairaanhoitopiirin yhteinen ns. integraatioselvitys, jonka pohjalta vastaavaa kehittämistyötä on syksystä 2019 alkaen laajennettu myös muuhun maakuntaan. Esiin nousseet huomioidaan hyödynnetään palvelustrategiassa.

Kansallisista hyvistä käytännöistä huomioidaan mm. vaikuttavuusinvestointeihin, mittaristotyöhön ja valvonnan kehittämiseen liittyvät mallit.

Kuvaus tehdyn työn skaalaamisesta ja levittämisestä

Osallistutaan aktiivisesti kansallisiin verkostoihin, joiden kautta tehtyä työtä voidaan skaalata myös muihin maakuntiin. Huolehditaan viestinnän avoimuudesta ja ajantasaisuudesta. Tehdään soveltuvin osin yhteistyötä ylimaakunnallisesti.

Yhteydet ja suhde muihin samaan osa-alueeseen liittyviin valtakunnallisiin/alueellisiin kehittämissankkeisiin

Palvelustrategiatyö liittyy Pohjois-Pohjanmaan rakenneuudistushankkeessa mm. sähköisten palveluiden kehittämiseen, sote-ict-ratkaisuihin, tietojohdamiseen, HYTE:en, TKIO-kokonaisuuteen sekä ylimaakunnalliseen yhteistyöhön. Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeessa palvelustrategia kytkeytyy olennaisesti kaikkiin neljään maakunnan kehittämissankkelmaan (lasten, nuorten ja perheiden palvelut; mielenterveys- ja päihdepalvelut; ikäihmisten palvelut; hoitotakuu).

Osana hanketta seurataan tiiviisti kansallisten kehittämissankkotojen työskentelyn sekä sote-uudistuksen etenemistä.

Kokonaiskustannukset

Kokonaisbudjetti: 1 250 000 €

Haettava valtionavustus: 1 000 000 €

Liite 2.2. Osaamisperustainen henkilöstöresurssien ennakointi ja optimointi / Ennakoiva henkilöstösuunnittelu

Tavoitteet

- Luodaan yhtenäinen tietomalli, joka yhdistää eri lähdejärjestelmissä hajallaan olevan väkensä- ja palvelussuhdetiedon ennakoivan henkilöstösuunnittelun tarpeisiin.
- Tuotetaan tietosisältöä, joka tukee organisaatioiden henkilöstösuunnittelua ja päivittäisjohtamista strategisella ja operatiivisella tasolla.
- Kehitetään edistynyttä analytiikkaa, koneoppimista ja tekoälyä hyödyntävä ennakoivan henkilöstösuunnittelun toimintamalli, jonka avulla henkilöstömuutosten kustannusvaikutuksia suhteessa budjettiin voidaan ennakoida ja arvioida erilaisten vaikutuksia.
- Yhtenäistetään eri maakunnan organisaatioiden palvelussuhteiden tietosisältöjä ja valmistellaan toimintamalli tietojen siirtämiseksi tulevaa maakuntaorganisaatiota varten, mikäli kansallisen lainsäädännön etenee.
- Kehitetään maakuntatasoinen työn vaativuuden arvioinnin malli (TVA), joka mahdollistaa organisaatioiden välisen palvelussuhdetietojen vertailun sekä palvelussuhde-ehtojen yhtenäistämiseen tähtäävien toimenpiteiden kustannusvaikutusten arvioinnin (palkkaharmonisointi).

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

Pilottiorganisaationa toimii Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri.

Toimenpidekokonaisuus 1: Tietomallin rakentaminen

- Tunnistetaan tietolähteet ja mahdolliset puutteet lähdeaineistossa
- Verrataan lähdejärjestelmien tuottamaa dataa aiemmin toteutettujen projektien ja maakuntien tiedonsiirron tietomalliin
- Tunnistetaan tietomallin kehittämisen tarpeet

Toimenpidekokonaisuus 2: Tietojen kerääminen ja lataus

- Koostetaan tarvittavat tiedot olemassa olevasta henkilöstödatasta

Toimenpidekokonaisuus 3: Toimintamallin kehittäminen

- Tunnistetaan päivittäisjohtamisen nykyiset toimintamallit ja keskeiset ongelmakohdat henkilöstösuunnittelun ja tietojohtamisen näkökulmasta
- Kuvataan toimintamalli, miten budjetointia tehdään tällä hetkellä
- Tunnistetaan, mitä dataa syntyy, missä järjestelmissä tieto sijaitsee ja miten tietoa voidaan hyödyntää henkilöstösuunnittelussa ja ennakoinnissa

Toimenpidekokonaisuus 4: Integraatiot

- Varmistetaan nykyisen integraatiomallin toimivuus organisaatioiden toimintaympäristössä
- Tunnistetaan mahdolliset jatkokehitystarpeet

Toimenpidekokonaisuus 5: Analytiikka, koneoppiminen ja tekoäly

- Hyödynnetään data-analyyseja

Toimenpidekokonaisuus 6: Toimintamallin pilotointi ja laajentaminen maakunnan muihin organisaatioihin

- Skaalataan kehitysvaiheessa syntynyt malli koko pilottiorganisaation ja erikseen määriteltävien maakunnan muiden organisaatioiden käyttöön
- Sovelletaan mallia osana arkipäivän johtamista
- Varmistetaan, että malli vastaa organisaatioiden henkilöstösuunnittelutarvetta

Toimenpidekokonaisuus 7: Valmistaudutaan toimintamallin skaalaukseen myöhemmin muodostettavaa maakuntaorganisaatiota varten (vrt. kansallisen lainsäädännön eteneminen)

- Yhteismitallistetaan maakunnan eri toimijoiden henkilöstötietoja
- Selvitetään myöhemmin muodostettavan maakuntaorganisaation palvelukseen siirtyvän henkilöstön henkilöstömäärät
- Valmistellaan pohjaa maakuntatasoiselle henkilöstösuunnittelumallille ja palkkaharmonisoinnille

Toteutusaikataulu ja vaiheistus

Hanke käynnistyy heti rahoituspäätöksen jälkeen jatkuen 31.12.2021 saakka.

- Vaihe 1: Toimintamallin pilotti käynnistyy heti rahoituspäätöksen jälkeen - 10/2020
- Vaihe 2: Toimintamallin hyödyntäminen ja tuotantopilotti 10/2020 - 1/2021
- Vaihe 3: Toimintamallin skaalaus 1/2021-31.12.2021

Odotetut konkreettiset tulokset

Hankkeessa syntyy strategista ja päivittäisjohtamista tukeva henkilöstösuunnittelun toimintamalli, jonka avulla organisaatiossa tapahtuvia henkilöstömuutoksia ja niistä aiheutuvia henkilöstökuluja voidaan hallita nykyistä paremmin. Henkilöstöä koskevat päätökset pohjautuvat dataan ja niiden kustannusvaikutukset ovat arvioitavissa ennakkoon.

Odotetut toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset

Hankkeen toimenpiteet mahdollistavat yhdenmukaiset henkilöstösuunnittelu- ja päivittäisjohtamisen toimintamallit koko organisaation tasolla ja myöhemmässä vaiheessa myös maakuntaorganisaation laajuisesti. Tämän tuo osaltaan tehokkuutta, tuottavuutta ja laatua toimintaan.

Miten valmistelussa otetaan huomioon tai hyödynnetään edellisen vaalikauden uudistuksen valmistelussa syntyntä alueellista valmistelua

Aiemmassa maakunta- ja sote-valmistelussa on muodostettu hyvä kokonaisnäkemys alueen sote-organisaatioiden henkilöstön määrästä, rakenteesta ja alueellisesta sijoittumisesta. Ymmärrys henkilöstösuunnittelun haasteellisuudesta on konkretisoitunut ja esiin on noussut tarve luoda suunnittelutyön tueksi systemaattisia toimintamalleja.

Mitä hyviä käytäntöjä tai kansallisesti hyväksi todettuja toimintamalleja hyödynnetään

Hankkeessa hyödynnetään edellisen maakunta- ja sote-valmistelun aikana kehitettyjä malleja ja tietosisältöjä mm. henkilöstöresurssien arviointiin ja optimointiin liittyen. Pohjois-Pohjanmaan maakunnan hankkeessa sovelletaan Kainuun soten pilottiprojektissa kehitettyä toimintamallia, joka mahdollistaa muutosskenaarioiden rakentamisen reaaliaikaisen vakanssi- ja palvelussuhdetiedon pohjalta.

Kuvaus tehdyn työn skaalaamisesta ja levittämisestä

Hankkeessa rakennettu toimintamalli ja siihen liittyvät sovellukset on mahdollista skaalata ensimmäisessä vaiheessa Pohjois-Pohjanmaan maakunnan organisaatioiden käyttöön ja toisessa vaiheessa valtakunnallisesti eri maakuntaorganisaatioiden käyttöön.

Mahdolliset yhteydet ja suhde muihin samaan osa-alueeseen liittyviin valtakunnallisiin tai alueellisiin kehittämishankkeisiin

Osaamisperustainen henkilöstöresurssien ennakointi ja optimointi liittyvät Pohjois-Pohjanmaan rakennemuutoshankkeessa mm. palvelustrategiatyöhön, sähköisten palveluiden kehittämiseen, sote-ict-ratkaisuihin, tietojohdantamiseen ja HYTE:en. Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeessa osahanke kytkeytyy olennaisesti kaikkiin kolmeen maakunnan kehittämisohjelmaan (lasten, nuorten ja perheiden palvelut; mielenterveys- ja päihdepalvelut; ikäihmisten palvelut).

Kokonaiskustannukset

Kokonaisbudjetti: 143 000 €

Haettava valtionavustus: 114 400 €

Liite 2.3. Osaamisperustainen henkilöstöresurssien ennakointi ja optimointi / Toimintalähtöinen automatisoitu työvuorosuunnittelu

Tavoitteet

Tavoitteena on tehostaa osaamisperustaista henkilöstösuunnittelua siten, että eri toimintojen tarpeet tulevat paremmin huomioitua ja työn kokonaiskuormitus yksilöiden kohdalla kevenee. Lisäksi päämääränä on hillitä työvoimakustannusten kasvua ja tukea henkilöstön hyvinvointia ja saataa vuotta tulevaisuudessa. Kokonaistavoitteena on parempi osaamisten hyödyntäminen, läpinäkyvyys ja ennustettavuus henkilöstösuunnittelussa.

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

Hankkeessa kehitetään toimintamalli, jolla työvuorosuunnitteluprosessissa voidaan ottaa käyttöön osaamisperustainen, toimintalähtöinen työvuorosuunnittelu ja optimointi osana suunnittelutyötä. Mallia kehitetään hankkeen aikana viidessä pilottiorganisaatiossa, jonka perusteella toimintaa voidaan arvioida, mitata ja skaalata myös maakunnan muihin organisaatioihin. Ensimmäinen pilotti toteutetaan Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymässä. Muut neljä pilottia määritellään maakunnan organisaatioiden tarpeiden pohjalta. Hanke toteutetaan yhteistyökumppaneiden kanssa perustuen olemassa oleviin henkilöstösuunnittelun malleihin ja järjestelmiin.

Toteutusaikataulu ja vaiheistus

Hanke käynnistyy heti rahoituspäätöksen jälkeen jatkuen 31.12.2021 saakka. Ensimmäinen pilotti toteutetaan alkaen 8/2020 ja sen arvioitu kesto on noin kuusi kuukautta. Tämän jälkeen mallia voidaan laajentaa neljään muuhun erikseen määriteltävään organisaatioon, joissa pilotin toteutus ajoittuu porrastetusti vuodelle 2021.

Odotetut konkreettiset tulokset

Tuloksena on viidessä maakunnan organisaatiossa toteutettu pilotti, jonka hyötyjä voidaan laajentaa ensi vaiheessa maakunnan muihin organisaatioihin ja tarvittaessa muihin maakuntiin. Tuloksena syntyy toimiva, testattu, vaikuttava ja dokumentoitu toiminnan tarpeista lähtevä osaamisperustainen työvuorosuunnitteluprosessi, sen käyttöönottomalli, laskelma saaduista hyödyistä sekä suunnitelma käyttöönoton laajentamisesta.

Odotetut toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset

Henkilöstösuunnittelun periaatteet yhtenäistyvät ja muuttuvat läpinäkyviksi ja tunnetuiksi. Tasapuoisuus on näkyvää ja mitattavissa. Työvuorosuunnittelu pohjautuu henkilöstön osaamiseen, jolloin organisaation ammattilaiset ovat aiempaa optimaalisemmin sijoitettuna työvuoroihin ja esim. tiimeihin. Työvuorosuunnittelua ohjaavat mitattavasti asiakaslähtöiset toiminnan tarpeet ja henkilöstön kokonaiskuormitus. Työvuorosuunnittelu tuottaa laajemmin hyödynnettävissä olevaa tietoa. Pidemmän aikavälin tavoitteena on, että sama toiminta pystytään yksiköissä tuottamaan arviolta 2-3% pienemmillä henkilöstökuluilla. Toinen näkökulma on se, että kuluja kasvattamatta voidaan parantaa henkilöstöresurssien kohdentumista välittömään asiakastyöhön tai tuottaa suurempi tarvittaessa määrä palvelua/hoittoa.

Miten valmistelussa otetaan huomioon tai hyödynnetään edellisen vaalikauden uudistuksen valmistelussa syntynyttä alueellista valmistelua

Kehittämistyö on jatkumoa aiemmalle maakunta- ja sote-valmistelulle mm. henkilöstösuunnitteluun, työhyvinvointiin ja kustannuskehityksen hillintään liittyen. Hankkeessa viedään eteenpäin aiemmassa valmistelussa syntynyttä näkemystä maakunnan yhteisestä, osaamisperustaisesta työvuorosuunnittelualustasta, joka tukee käytössä olevan ohjelmiston ominaisuuksien hyödyntämistä ja luo edellytykset ja mallit työvuorosuunnittelun automaatioasteen nostolle ja prosessin digitalisoimiselle.

Mitä hyviä käytäntöjä tai kansallisesti hyväksi todettuja toimintamalleja hyödynnetään

Hankkeessa hyödynnetään mm. Työterveyslaitoksen ns. liikennevalosuosituksia kuormituksen arvioimiseksi jaksotyössä (www.ttl.fi/liikennevalot).

Kuvaus tehdyn työn skaalaamisesta ja levittämisestä

Tavoitteena on, että toteutettujen viiden pilotin perusteella mallin käyttöä voidaan laajentaa myös maakunnan muihin organisaatioihin sekä soveltuvien osien myös toisiin maakuntiin.

Mahdolliset yhteydet ja suhde muihin samaan osa-alueeseen liittyvään valtakunnallisiin tai alueellisiin kehittämishankkeisiin

Osaamisperustainen henkilöstöresurssien ennakointi ja optimointi liittyvät Pohjois-Pohjanmaan rakenneuudistushankkeessa mm. palvelustrategiatyöhön, sähköisten palveluiden kehittämiseen, sote-ict-ratkaisuihin, tietojohdamiseen ja HYTE:en. Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeessa osahanke kytkeytyy olennaisesti kaikkiin kolmeen maakunnan kehittämisohjelmaan (lasten, nuorten ja perheiden palvelut; mielenterveys- ja päihdepalvelut; ikäihmisten palvelut).

Kokonaiskustannukset

Kokonaiskustannukset: 315 000 €

Haettava valtionavustus: 252 00 €

Liite 2.4. Ensihoitopalvelun sekä sosiaali- ja perusterveydenhuollon yhteistyön kehittäminen

Tavoitteet

Kotona asumisen ja elämisen tukemien sekä sosiaali- ja perusterveydenhuollon kustannusten kasvun leikkaaminen.

Kehittämistoimien tavoitteena on tukea sosiaali- ja perusterveydenhuoltoa kotiin vietävillä päivystyksellisillä palveluilla ja vähentää epätarkoituksenmukaisia päivystyskäyntejä sekä ensihoidon kuormitusta erityisesti kasvukeskuksissa.

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

Toimenpidetkokonaisuus 1: Ensihoitopalvelun tuottama tuki kotiin vietävillä päivystyksellisillä palveluilla sosiaali- ja perusterveydenhuollolle.

Toimenpidetkokonaisuus 2: Epätarkoitustenmukaisten päivystyskäyntien ja ensihoidon kuormituksen vähentäminen.

Toteutusaikataulu ja vaiheistus

- 8-9.2020 hankkeesta tiedottaminen ja yhteistyökumppanuuksien etsiminen sekä toimenpidesuunnitelman rakentaminen
- 10.2020 hankeorganisaation perustaminen ja henkilöiden nimeäminen
- 11-12.2020 hankesuunnitelman laatiminen
- 1-10.2021 pilottien toiminta-aika ja raportin kirjoittaminen
- 11-12.2021 hankkeen tuloksista tiedottaminen ja uusien toimintamallien jalkauttaminen

Odotetut konkreettiset tulokset

Parannetaan kotona elämistä ja asumista, vähennetään ensihoitopalvelun kuormitusta, päivystyskäyntien tarvetta ja raskaanpien palvelujen käyttöä.

Odotetut toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset

Asiakkaat ja potilaat ohjautuvat oikeaan hoitopolkuun, kiireellistä apua tarvitsevat hoidetaan tehokkaasti ja kotiin vietävä palvelu paranee, jolloin päivystyskäynnit ja raskaammat hoidot kohdistuvat niitä tarvitseville. Sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuskehitystä hillitään ja asukkaiden elämän laatua parannetaan yhdessä eri toimijoiden tehostetulla ja tavoitteellisella yhteistyöllä

Miten valmistelussa otetaan huomioon tai hyödynnetään edellisen vaalikauden uudistuksen valmistelussa syntyneitä alueellista valmistelua

Aiemman maakunta- ja sote-valmistelun tuotoksena esitettiin, että kotiin ja asumisyksiköihin tuodaan koko maakunnan alueella ensihoidon tekemä arviointi, diagnostiikka ja hoito sekä sosiaali-päivystyksen toteuttama palvelu. Kehitetään monikanavaisia digitaalisia ja sähköisiä ohjaus- ja neuvontapalveluita, jossa integroituu sekä sosiaali- että terveyspalveluiden näkökulma. Otetaan käyttöön yhteiset potilas- ja asiakastietojärjestelmät sekä varmistetaan ammattilaisten välinen yhteydenpäänti ja konsultaatiomahdollisuudet sekä osaaminen. Kotiin ja asumisyksiköihin vietävä

sote-palvelut tarpeen mukaan 24/7 siten, että asiakkaiden turhaa siirtelyä, päivystyskäyttöä ja sairaalajaksoja voidaan välttää. Käyttöön otetaan mm. teknologia, etädiagnostiikka ja keveät liikkuvat tiimit siten, että kaikki alueella olevat voimavarat on hyödynnetty tarkoituksenmukaisesti.

Rakenneuudistushankkeeseen sisältyvä ensihoidon ja sosiaali- sekä perusterveydenhuollon yhteistyön kehittäminen on suora jatkumo maakuntavalmistelussa aloitetulle työlle. Kaikki aiemmassa valmistelussa selvitetty merkittävät kehittämiskohteet ovat tämän osahankkeen tavoitteena. Ensihoidon organisaatioon luodaan lisää kyvykkyyttä ja koordinoitumpaa sekä verkostoidumpaa yhteistyötä eri toimijoiden välille sekä kiinnitetään ensihoito osaksi koko alueen sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämistä.

Valtiontalouden tarkastusviraston tuloksellisuustarkastuskertomuksessa (Ohjauksen vaikutus ensihoitopalvelun toimivuuteen 9/2019) todetaan, että sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tultaneen keskittämään yhä enemmän, jolloin ensihoitopalvelun hoitoketjun toimivuus muodostuu aiempaa tärkeämmäksi osaksi potilaslogistiikan ja kansalaisturvallisuuden kokonaisuuden hallintaa. Ensihoidon ja kotihoidon palvelujen väliin tulisi kehittää uusia palveluja. Tämä helpottaisi ensihoidon tehtäväkuormaa, kun asiakasta ei tarvitsisi aina kuljettaa päivystykseen. Ensihoidon ja kotihoidon yhteistyötä tulisi tehdä entistä suunnitelmallisemmin. Ensihoidon resurssit saataisiin tehokkaampaan käyttöön, jos tieto kulkisi ja yhteistyö olisi tiiviimpää ensihoidon, päivystystoiminnan, sosiaalipäivystyksen, kotihoidon ja kotisairaanhoidon välillä.

Mitä hyviä käytäntöjä tai kansallisesti hyväksi todettuja toimintamalleja hyödynnetään

- Kotisairaanhoidon ja ensihoidon yhteistyön kehittäminen: Eksote ja SiunSote
- Ensihoidon kiireettömien tehtävien siirtäminen puhelinneuvontaan: Kainuun maakunta

Kuvaus tehdyn työn skaalaamisesta ja levittämisestä

Hankkeessa kehitetyt toimintamuodot mallinnetaan sekä tarjotaan myös muiden maakuntien käyttöön.

Mahdolliset yhteydet ja suhde muihin samaan osa-alueeseen liittyviin valtakunnallisiin tai alueellisiin kehittämishankkeisiin

- Oulun kaupungin ja PPSHP:n integraatiohanke; hoitoketjujen toimivuus
- Yllä mainitun integraatiohankkeen laajennus koko maakuntaa koskevaksi (Sote-ict, tietojohdaminen ja hoito- ja palveluketjujen kehittäminen -hanke); hoito- ja palveluketjujen toimivuus
- Pelastuslaitosten Kumppanuushankkeen ensihoitopalvelualueen kärkihankkeet: Ensihoidon laadun ja potilasturvallisuuden, osaamisen johtamisen sekä työturvallisuuden kehittäminen
- Potilaan hoidontarpeen arvioinnin ja hoitoon ohjaamisen kehittäminen; päivystävä sairaanhoitaja ensihoidossa, Soite

Kokonaiskustannukset

Kokonaisbudjetti: 100 000 €

Haettava valtionavustus: 80 000 €

Liite 2.5. Tietojohdaminen

Tavoitteet

- Maakuntauudistuksessa valmisteltua tietojohdamisen kokonaisuutta jatketaan. Tietojohdamista kehitetään maakuntatasoisen kehittämissuunnitelman avulla, joka pohjautuu järjestäjän tietojohdamisen tarpeisiin. Tavoitteena on nostaa eri organisaatioiden tietojohdamisen kyvykkyyttä tuottamalla mahdollisimman luotettavaa tietoa johtamisen tueksi. Tämä edellyttää rekisteritiedon yhdenmukaista kirjaamista sekä tiedon keruuta ja varastointia, tiedon jallostamista ja sen raportointia. Raportoinnin tavoitteena on nostaa järjestäjän kannalta tarpeelliset tiedot esiin visualisoimalla tieto mahdollisen helposti ymmärrettävään muotoon eri organisaation tasoille ja -tarpeisiin. Tältä pohjalta mahdollistuu moderni analytiikka, ennustemallit ja tekoälyn hyödyntäminen.
- Alueellinen tiedolla johtaminen edellyttää yhteistä tietovarantoa, joka perustuu yhtenäisillä periaatteilla määriteltyyn ja poimittuun tietoon. Tietovarannon osalta edetään vaiheittain. Ensimmäisessä vaiheessa analysoidaan nykyisten lähdejärjestelmien rekisteritiedon (hilmo) tietosisältö ja siirretään perustiedot aiemmassa maakuntavalmistelussa toteutettuun tekniseen tietokantaympäristöön, jossa tiedot yhdistetään. Sosiaalipalvelujen tietojen osalta asia vaatii vielä lisäselvittelyä. Uudet toimintatavat (OmaOlo, Terveyskylä, Neuvontapalvelut 116117 jne.) tuottavat tietoa, joka on jatkossa yhdistettävä kokonaisuuteen. Lisäksi tarvitaan kuntien taloustietoa ja mm ensihoidon suorite- ja kustannustietoja. Tietosisältö tulee vastaamaan aiemmassa valmistelutyössä tuotetun järjestämisen tietomallin asiasisältöä.
- Yhdenmukaistettu kirjaaminen eheän tietopohjan tuottamiseksi, palauteraportointi kirjaamisen laadusta sekä perusta yhteisille / yhtenäisille APT-järjestelmille.
- Perusta sekä toiminnan että kustannusten kuvaamiseksi kansallisten määritysten mukaisesti.
- Alueiden käytäntöjen vertailu ja parhaiden käytäntöjen tunnistaminen.
- Analytiikka nykyaikaisin välinein, jotka mahdollistavat raportoinnin, ennustemallit ja tekoälyn hyödyntämisen.
- Vaihtoehtoisten toimintamallien ja rakennemuutosten skenaariot sekä vaikutusten arviointi
- Ehkäisevän ja hyvinvointia edistävän työn vaikutus korjaavien ja raskaiden palvelujen tarpeeseen ja kustannuksiin.
- Kokemustiedon kerääminen kuntalaisilta ja asiakkailta (vrt. Rakenneuudistus-hankkeen hyvinvoinnin edistämisen osahankkeen kuntalaisten ja asiakkaiden osallisuusmalli)

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

Aiemmat Pohjois-Pohjanmaan hankkeet osoittavat, että palvelujen järjestäjälle ja tuottajille voidaan tarjota tietotyökaluihin / tietoon perustuva mahdollisuus

- ennakoida asiakastarpeita väestö- ja segmenttitasolla (ikä, palvelukokonaisuus, alue, tautiryhmä, jne.)
- tarkastella palvelujen riittävyttä, kattavuutta / peittävyttä, saatavuutta ja saavutettavuutta
- parantaa resurssien kokonaishallintaa ja niiden kohdentamista vaikuttavuuden ja tuottavuuden näkökulmasta

Maakunnallinen ja alueellinen tietojohdaminen etenee siten, että

- tehdään yksityiskohtainen maakuntatasoinen projektisuunnitelma, joka sisältää tietojohdamisen kehittämissuunnitelman

- luodaan käytännöt hankehenkilöstön (projektipäällikkö, suunnittelijat, analyytikot, mahdollinen tietokantaosaaja) ja alueen asiantuntijaverkoston (pääkäyttäjät, substanssiosaajat / esimiehet) yhteistyölle
- tehdään / luodaan alla olevat vaiheet tiiviissä yhteistyössä ICT-hankkeen kanssa
 - o olemassa olevien järjestelmien, niiden sisältöjen ja niiden käyttötapojen kartoitus (päivitys)
 - o ohjeistus käyttötapojen yhtenäistämiseksi (hyödynnetään mm. LC10-projektin työ)
 - o yhdistettävän tiedon tietosisältöjen määrittäminen
 - o tietojen poiminta, koonti ja aineiston käsittely
 - o aineiston testaukset ja korjaukset
 - o alustava tietovarasto
- tietojohdamisessa tarvittavia, uusia työkaluja ryhdytään testaamaan ja ottamaan käyttöön
- laaditaan koulutussuunnitelmat eri tasoille ja käynnistetään koulutuksia

Toteutusaikataulu ja vaiheistus

- Rekrytointi ja henkilöstön roolitus käynnistyy rahoituspäätöksen jälkeen
- Kirjaamisen ja raportoinnin nykytilan kartoitus ja ohjeiden päivitys, tavoite 10.2020
- Tietosisältöjen määrittäminen, tavoite 09.2020
- Aineiston hyväksyminen tuotantokäyttöön, tavoite 02.2021
- Testattava raportointialusta, tavoite kevät 2021
- Alustava valmius tietojohdamisen toimintamalliin, tavoite 12.2021
- Sote-ICT-hankkeen tietojohdamiseen niveltävät tehtävät on kuvattu po. hankeosiossa
- Suunnitelma kokemustiedon keruusta ja hyödyntämisestä vuoden 2021 loppuun mennessä (ks. hyvinvoinnin edistämisen osahanke)

Odotetut konkreettiset tulokset

Yhteinen ja laadukkaampi tieto auttaa:

- parantamaan ennakointia yleensä ja varautumista monimutkaisiin ja nopeasti muuttuviin tilanteisiin
- kehittämään sujuvia, integraation ja ihmislähtöisyyden varmistavia palveluketjuja sekä perustasolla, perus- ja erityistason välillä että sote-palvelujen yhdyspintatoiminnassa
- tuomaan kokemustiedon tietojohdamisen luontevaksi osaksi
- tunnistamaan ja käsittelemään maakunnan eri alueiden erityispiirteitä (palvelutarpeet, ikärakenne, resursointi, palvelujärjestelmä, markkinatilanne, kaupunki / kehyskunta / maaseutu) aiempaa paremmin
- tunnistamaan pullonkauloja ja käynnistämään tarvittavia toimenpiteitä
- syventämään toimijoiden välistä yhteistyötä ja tietojohdamisen osaamista
- tuottamaan aikanaan organisaatioriippumatonta ja reaaliaikaisempaa tietoa

Odotetut toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset

- Tietojohdamista palveleva palaute (järjestelmistä) on ennustavaa, ketterää, ja tarvittavilta osin reaaliaikaista
- Resurssien kohdentaminen vaikuttavammin ja kustannustehokkaammin sekä kustannusten kasvun hillitseminen
- Raskaimpien / kalleimpien palvelujen korvaaminen hallitusti avo- ja ennaltaehkäisevillä palveluilla

Miten valmistelussa otetaan huomioon tai hyödynnetään edellisen vaalikauden uudistuksen valmistelussa syntynyttä alueellista valmistelua

Maakunnan aiemmissa hankkeissa (PoPSTer, maakuntavalmistelu) eri tavoin kerätyllä tiedolla ja yhteistyöllä saatiin hyvä käsitys toiminnasta ja suunniteltiin jatkotoimia. Sen jälkeen Oulun kaupungin ja PPSHP:n integraatiorakenteissa on tuotettu merkittävää uutta tietoa ja käynnistetty toimenpiteitä yhdistämällä yksilötason tietoja eri lähteistä (Oulun sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmät, PPSHP:n kuntalaskutusaineisto (KulasDW), ensihoito) yhteiseen tietovarastoon (PoPDW). Kaikkia kuntia koskeva hanke on alkanut syksyllä 2019 ja sitä syvennetään nyt alkavissa hankkeissa. ERVA-alueen sairaanhoitopiirien yhteinen KulasDW-perusteinen raportointijärjestelmä (ErvaKPP) on ollut käytössä vuosia. Sen toimintoja voidaan kehittää.

Pohjois-Pohjanmaa ja Pohjois-Karjala olivat koordinaatiomaakuntia kansallisessa Sote-järjestämisen tietomalli –hankkeessa. Malli on maakuntien organisaatorakenteesta ja järjestämisen ja tuottamisen toteutustavasta riippumaton ja nyt hyödynnettävissä. Alueellisen tietojohdamisen kokonaissuunnitelma päivitetään vastaamaan nykytilannetta.

Maakuntatasoiseksi tähtäävän tietovaraston tietotekninen ympäristö, rakentaminen ja käyttö (Oulu – PPSHP) alkoi edellisestä valmistelusta ja sitä laajennetaan.

Pohjois-Pohjanmaan alueiden tilannekuvat on päivitetty. Tilannekuva on tiivis kuvaus alueiden väestöstä, palvelutarpeista, toimintaympäristöstä, palveluista ja resursseista. Se taustoittaa alueiden erityispiirteitä, hyviä käytäntöjä sekä kehittämis- ja uudistustarpeita. Tavoitteena on löytää yhteisen tiedon analyysin avulla keskeisimmät integraatiopotentiaalit ja toiminnan muutosten tarpeet.

Mitä hyviä käytäntöjä tai kansallisesti hyväksi todettuja toimintamalleja hyödynnetään

Oulun kaupungin kokemus ja julkistettu tieto tietojohdamisesta on hyödynnettävissä ja laajennettavissa muille alueille. SoteDigi Oy:n ja Kainuun maakunnan Tietojohdamisen pilotin loppuraportti on hyödynnettävissä.

Kuvaus tehdyn työn skaalaamisesta ja levittämisestä

Dokumentoitu, päivitetty tietojohdamisen kokonaissuunnitelma on hyödynnettävissä yli maakuntarajojen.

Yhteydet ja suhde muihin samaan osa-alueeseen liittyviin valtakunnallisiin/alueellisiin kehittämishankkeisiin

Tietojohdamisen maakunnallisessa ja alueellisessa kehittämistyössä edetään vaiheittain siten, että analyysia ja yhteistyömalleja voidaan syventää yhteisen tiedon, näkemysten ja työkalujen kehityksessä. Kansallisen tietojohdamisen Toivo-ohjelman ja sen Virta-hankkeen kehittämis-yhteistyöhön sitoudutaan ja toteutetaan myös kuntien ja maakunnan eri alueiden tarpeet.

Suomeen tullaan perustamaan analytiikkaosaamista edistävä työryhmä, joka tukee laaja-alaisen terveys- ja hyvinvointitiedon hyödyntämistä ja analytiikkaosaamisen kehittämistä. Vahva analytiikkaosaaminen edistää kansallisia tietojohdamisen strategioiden toimeenpanoa sekä TKI-toiminnan vahvistamista. Työ vaatii verkostomaista toimintamallia. Tavoitteena on, että verkostossa toimii ryhmä kansallisia organisaatioita, joilla on toisiaan täydentävää osaamista. Kokonaisuus tulee rahoitettaviksi osana STM:n tietojohdamisen ohjelmia. Oulun yliopisto tulee esittämään STM:lle aloitteen kansallisesta analytiikkaosaamisverkoston koordinaatiovastuusta siten, että yhteistyössä toi-

misivat esimerkiksi STM, KELA, THL, VTT, SoteDigi Oy, FinData sekä alueiden tietopalveluyksiköiden edustajat. Pohjois-Pohjanmaan esitys maakunnan vahvasta roolista kansallisessa kehittämis-työssä sekä verkostoyhteistyö tietojohdamisen osahankkeen kanssa tukevat rakenneuudistushankkeen tavoitteita.

Kokonaiskustannukset

Kokonaiskustannukset: 437 000€

Haettava valtionavustus: 349 600 €

Liite 2.6. Tiedolla johtamisen teknisen alustan kehittäminen

Tavoitteet

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman ja rakenneuudistushankkeen muiden osa-alueiden yhtenä tavoitteena on saumaton alueellinen tietojohtaminen alueellisen tietojohtamisen kehittäminen (osa-alueen 2 osio 2). Tämä edellyttää, että johtamisen ja päätöksenteon tueksi on käytävissä erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon sekä sosiaalitoimen yhdistetty tietosisältö. Tavoitteena on näiden tietojen kokoaminen nykyisistä järjestelmistä olemassa oleviin tietovarastoihin ja kerättyjen tietojen hyödyntäminen em. kehittämishankkeessa. Toisena tavoitteena on alueellisen tietoalustan tulevaisuuden tavoitetilan määrittäminen ja kehittämisen suunnittelu.

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

Olemassa olevien tietojen keräämisen ja hyödyntämisen toimenpiteitä ovat:

- Tietojen kerääminen alueen kuntien ja kuntayhtymien nykyisistä järjestelmistä tiedolla johtamisen hankkeen määrittelemän tietosisällön
- Tietojen kokoaminen Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin nykyisiin tietovarastoihin
- Tietojen hyödyntäminen tietojohtamisen tarpeisiin Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin nykyisillä raportoinnin työkaluilla

Alueellisen tietoalustan tavoitetilan määrittämisen ja kehittämisen suunnittelun toimenpiteitä ovat:

- Jatkuvan, ajantasaisen ETL-prosessin kehittäminen tietojen keruuseen
- Tavoitetilan tietomallien määrittäminen
- Tietoalustan ja analytiikkavälineiden teknologiavalinnat
- Kehittämissuunnitelman laatiminen tavoitetilan saavuttamiseksi
- Tarvittavien kilpailutusten valmistelu

Toimenpiteiden toteuttamiseen osallistuvat kunnat ja kuntayhtymät ja niiden tietojärjestelmätoimittajat sekä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin asiantuntijat ja konsulttikumppanit.

Tämän osion toteuttaminen palvelee keskeisesti osa-alueen 2 osion 2) Tietojohtaminen toteuttamista ja sitä kautta myös Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeen toteuttamista.

Toteutusaikataulu ja vaiheistus

Resursointi ja rekrytoinnit: heti rahoituspäätöksen jälkeen

Projektien käynnistäminen heti rahoituspäätöksen jälkeen

Toteutus ja projektien synkronointi 10/2020 - 11/2021

Tulosten arviointi 12/2021

Suunnitelma jatkotoimenpiteistä 12/2021

Odotetut konkreettiset tulokset

- Koko alueen kattava erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon sekä sosiaalitoimen yhdistetty tietovarasto niistä tiedoista, jotka on määritelty koottaviksi
- Suunnitelma alueellisen tietovaraston/-altaan toteuttamiseksi

Odotetut toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset

Kustannustehokas ja joustava tiedolla johtamisen tekninen alusta, joka mahdollistaa muiden osahankkeiden varsinaisen tiedolla johtamisen tarpeet. Merkittävimmät hyödyt tulevat muiden osahankkeiden kautta.

Yhteys Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystietokeskus -ohjelman kehittämistyöhön

Sote-ICT-hankekokonaisuuden kaikki osahankkeet on suunniteltu alueen Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystietokeskus -ohjelman tarpeista lähtien. Toimenpiteillä varmistetaan ja mahdollistetaan alueen erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen laaja integraatio. Suunnittelun lähtökohtana ovat yhtenäiset alueelliset tietojärjestelmät, tietomallit ja toimintatavat. Toimenpiteet huomioivat myös tietoturvan ja -suojan vaatimukset ja edistävät alueen sosiaali- ja terveystietopalveluiden digitalisointia.

Hyödynnettävät valtakunnalliset toimintamallit ja tietojärjestelmäpalvelut

Hyödynnetään aikaisemmassa maakuntavalmistelussa syntyneet valtakunnalliset toimintamallit, mm. Sote Digin tietojohdamisen käsikirja.

Kuvaus tehdyn työn skaalaamisesta ja levittämisestä

Sote-ICT-hankekokonaisuuden kaikki osahankkeet suunnitellaan alueen tarpeiden pohjalta siten, että niiden tulokset ovat hyödynnettävissä myös laajemminkin kuin Pohjois-Pohjanmaalla.

Kokonaiskustannukset

Kokonaiskustannukset: 413 000 €

Haettava valtionavustus: 330 400 €

Liite 2.7. HYTE

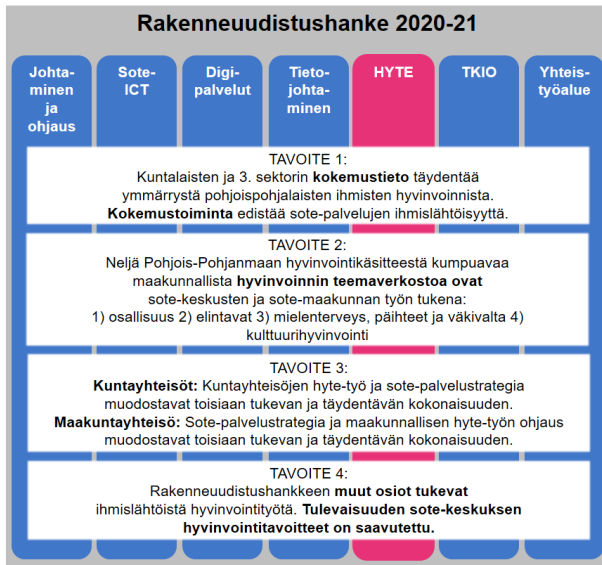
Tavoitteet

Pohjois-Pohjanmaan **maakuntaohjelma** ja **hyvinvointisopimus** ovat yli kymmenen vuoden ajan ohjanneet maakunnallista, monitoimijaverkostoon perustuvaa hyvinvointiyhteistyötä. Seuraavan maakuntaohjelman valmistelu vuosille 2022-2025 käynnistyy vuonna 2020. Hyvinvointisopimus vuosille 2019-2025 allekirjoitettiin kuntien, sote-kuntayhtymien, sairaanhoitopiirin, maakuntaliiton ja aluehallintoviraston toimesta lokakuussa 2019. Sopimus velvoittaa tulevaa maakuntaakin. Sopimuksessa julkaistiin yhteinen **ihmislähtöinen hyvinvointikäsite**, johon tiivistyy yli kahden vuoden yhteiskehittämisen ydin: ihminen ja hänen arkensa kokonaisuutena (ks. kuva). Ihmislähtöisyyden ensimmäisenä edellytyksenä on, että **hyvinvointityö lähtee ihmisestä ja osallisuudesta**. Toisena edellytyksenä on, että kunta ja tulevat sote-alueet ja maakunta nähdään hallinnollisten organisaatioiden sijasta **yhteisöinä**, jotka yhdessä vahvistavat kuntalaisten hyvinvointia ja vastaavat hyvinvointitarpeisiin. Tällä hyvinvoinnin edistämisen (hyte) osahankkeella tuetaan hyvinvointisopimuksen toimeenpanoa tulevassa sote-maakunnassa ja valmistaudutaan sote-uudistuksen ja muiden kansallisten uudistusten aiheuttamiin muutoksiin kunta-, alue- ja maakuntayhteisöjen hyvinvointiyhteistyössä ja niiden ohjaamisessa.

Osahankkeen suunnitelmaa on päivitetty syyskuussa tarkentamalla, rajaamalla ja konkretisoimalla alkuperäisiä tavoitteita. Päivitetyt tavoitteet on esitetty seuraavien sivujen dioissa. Dioista käy ilmi myös se, mikä osahankkeen työntekijä vastaa kyseisten tavoitteiden saavuttamisesta: projektipäällikkö (50 %), hyte-asiantuntijat (4 x 100 %) vai järjestö- ja yhdistysyhteistyön asiantuntija (100 %).

Hyte-projektipäällikkö

Sanna Salmela
(50 %)

- Ohjaa ja koordinoi osahanketta
- Esimiehenä hyte-osahankkeen viidelle asiantuntijalle
- Vastaa tavoitteiden 1-4 toteutumisesta = **painotus**
 - **sote-maakuntatasoisessa työssä**
 - **strategisen tason kehittämisessä**

Alueelliset hyte-asiantuntijat

Versio
2.10.20

- Pyritään rekrytoimaan neljää teemaa edustavat osaajat, joista tulee **tiivis tiimi** → toisiltaan oppiminen ja toistensa tukeminen
- Jaetaan heille kuusi aluetta: 1 Ouluun, 3 muille alueille
- Vastaavat **tavoitteista 5-9 kukin omalla alueellaan**. Teemakohtaisten hyvien käytäntöjen levittämisessä (tavoite 7) tukevat **myös muita alueita oman teemansa käytännöissä**.
- Mahdollistajia ja fasilitaattoreita → eivät tee puolesta, vaan tukena alueiden omille toimijoille

Tavoite 10: Järjestö- ja yhdistysyhteistyö

TAVOITE 10: Järjestöjen ja yhdistysten toiminta täydentää sote-keskusten palvelujen ihmislähtöisyyttä ja tukee sote-palvelujen kehittämistä.

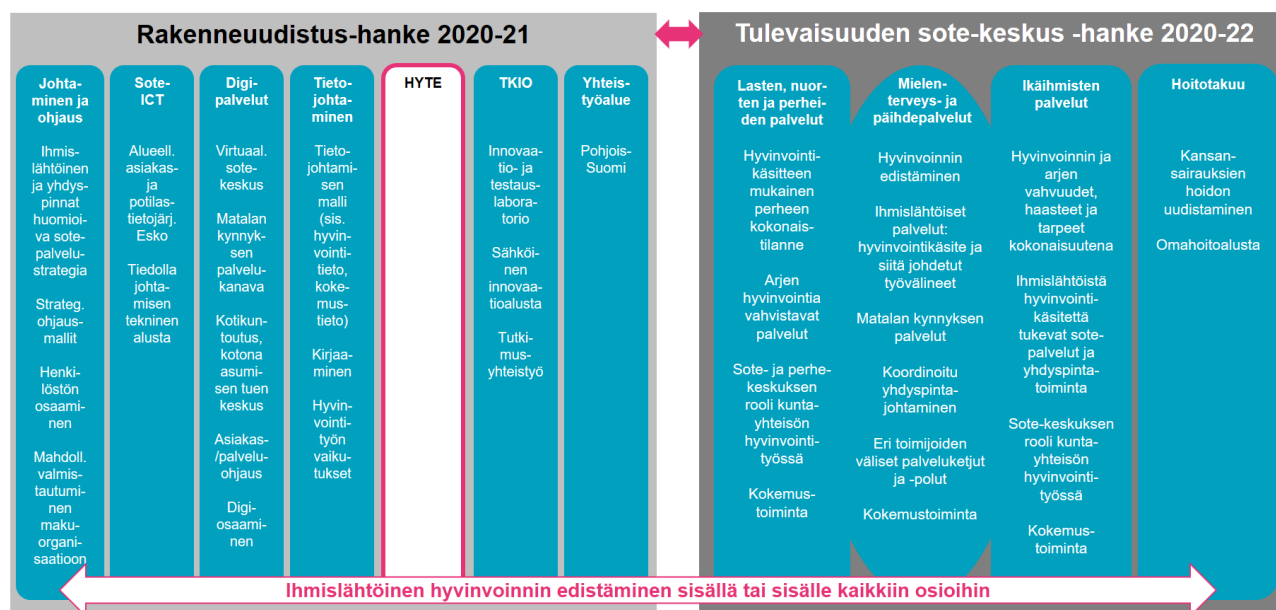
Toimenpiteet:

- Luomme järjestöyhteistyöhön selkeät, säännöllistä vuoropuhelua tukevat **yhteistyörakenteet** sote-keskuksissa.
- Rakennamme **järjestöyhteistyön toimintatapoja** sote-keskuskohtaisesti paikallisiin tarpeisiin vastaaviksi.
- Kytämme järjestöjen hyte-toimintoja osaksi **sote-palveluketjuja ja -prosesseja**. Huomioimme järjestötoiminnan moninaisuuden.
- Kytämme järjestöjä ja sote-järjestöjen kokemustoimijoita sote-keskusten palvelujen **kehittämiseen**.
- Kannustamme sote-keskuksia tarjoamaan maksutta tarkoituksenmukaisia **tiloja** järjestöjen hyvinvointia ja terveyttä edistävän toiminnan käyttöön.
- Sisällytämme järjestötoimintaa sote-keskusten **asiakas- ja palveluohjaukseen** Ihimiset.fi-palvelun avulla → järjestötoimintaan ohjautuminen ja tarvittaessa saattaminen.
- Kytämme Ihimiset.fi-palvelun rajapinnan avulla sote-maakunnan **tietojärjestelmiin**.
- Keräämme ja hyödynnämme asukkaiden, asiakkaiden, kokemustoimijoiden ja järjestöjen tuottamaa **kokemustietoa** sote-palvelustrategiassa ja tietojohdattamisessa.
- Kytämme järjestö- ja yhdistysyhteistyötä kaikkiin tarkoituksenmukaisiin **hankeosiin**

**Järjestö- ja
yhdistysyhteistyön
asiantuntija
(100 %)**

Poimintoja muiden hankeosioiden hyvinvoinnin edistämiseen liittyvistä sisällöistä

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

Tavoite	Toimenpiteet	Konkreettiset tuotokset	Toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset
1. Osallisuus	- Kehitämme kokemustiedon keräämistä ja hyödyntämistä sote-toimijoiden, kuntien ja 3. sektorin yhteistyönä → osa maakunnallista tilannekuvaa ja tietojohdantamista - Hyödynnämme kokemustoimijoita Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeen kehittämisohjelmissa.	- Malli kokemustiedon keräämisestä ja hyödyntämisestä - Kokemustoimijoiden ja sote-ammattilaisten toteutunut yhteistyö	Osallisuus, ymmärrys hyvinvoinnista, asiakas- ja ihmislähtöisemmät sote-palvelut → hyvinvointierojen väheneminen
2. Hyvinvoinnin teemaverkostot	- Kehitämme konkreettisia keinoja, joilla teemaverkostot voivat tukea myös ✓ sote-keskuksia (esim. sote-alueittain) ✓ sote-maakuntaa - Esim. - osallisuusverkosto osallistuu palvelustrategiatyöskentelyyn - mielenterveys-, päihde- ja väkivalta -verkosto osallistuu mielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittämisohjelmaa	- Neljä toimivaa teemaverkostoa sote-palvelujen tukena - Toteutunut konkreettinen yhteistyö	Yhteistyön lisääntyminen, yhdessä kehittäminen
3. Strateginen hyvinvointiyhteistyö kunta- ja maakuntayhteisöissä	Kuntayhteisöt: - Kehitämme mallin siitä, miten sote-palvelustrategia ja kuntayhteisöjen hyte-työ kytetään toisiinsa POPsote-hankkeen, sote-keskusten, kuntien hyvinvointiryhmien ja 3. sektorin yhteistyönä. Maakuntayhteisö - Kehitämme mallin siitä, miten sote-palvelustrategia ja maakunnallisen hyvinvointityön ohjaus kytetään toisiinsa: ✓ Hyvinvoinnin yhteistyöryhmä HYR ✓ Hyvinvointisopimus 2019-2025 ✓ Maakunnallisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelu osana Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman valmistelua (valmis 6-12/2021)	- Konkreettisia malleja, jotka kuvaavat ja helpottavat laajaa ja ihmislähtöistä yhteistyötä - Toimijoiden hyte-työ tukee toisiaan	Yhteistyön lisääntyminen, yhdessä kehittäminen, hyten integroituminen sote-palveluihin, hyvinvointierojen vähentyminen → painotus ennaltaehkäisyyn → kustannussäästöt
4. POPsote-osioiden tukevat ihmislähtöistä hyteä	- Pidämme palaveria ja kehitämme asioita yhdessä niiden osioiden kanssa, joissa yhteistyö on hankeaikana resurssien ja sisältöjen puolesta mahdollista. Esim. ✓ Tietojohdantaminen: hyvinvointi- ja kokemustieto osaksi tietojohdantamista ✓ Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeen kehittämisohjelmat - Kytämme yhteistyöhön tarkoituksenmukaisia hyte-osajia	Ihmislähtöinen hyte näkyy tavalla tai toisella kaikkien tai ainakin useimpien osioiden tuotoksissa	Ihmislähtöiset palvelut → painotus ennaltaehkäisyyn → kustannussäästöt
5. Kuntalaisten osallistumisen- ja vaikuttamismahdollisuudet	- Teemme tunnetuksi ja levitämme niitä osallisuuden hyviä käytäntöjä, jotka Pohjois-Pohjanmaan osallisuusverkosto on keväällä 2020 valinnut (tavoite 7) ✓ Valpas; Ihmiset.fi; Kokemustoimijat, penkkikahvila, osallistava ideointipaja; Luovat ja luontoperustaiset toiminnot - Mahdolliset muut tehtävät täsmenyttyvät myöhemmin	- Tietoisuus osallisuuden hyvistä käytännöistä on lisääntynyt - Kaikki sote-keskukset ovat ottaneet käyttöön ainakin yhden hyvän käytännön	Kuntalaisten lisääntynyt osallisuus → ihmislähtöiset palvelut, hyvinvointierojen vähentyminen
6. Ihmislähtöiset sote-keskusten palvelut	- Kehitämme yhdessä sote-keskusten, kuntien ja 3. sektorin kanssa sitä, miten Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointikäsitetä ja siitä johdettuja työvälineitä voisi hyödyntää sote-keskusten palveluohjauksessa → ihmis- ja arkilähtöiset palvelut - Valitaan esim. yksi käytännön kehittämiskohde per sote-keskus	Jokainen sote-keskus on ainakin yhdessä esimerkissä soveltanut ihmislähtöistä viitekehystä	Ihmis- ja arkilähtöiset palvelut, hyvinvointierojen väheneminen
7. Hyvät hyte-käytännöt	Teemme tunnetuksi ja levitämme hyviä hyte-käytäntöjä, jotka hyvinvoinnin teemaverkostot valitsivat keväällä 2020	Tietoisuus hyvistä käytännöistä on lisääntynyt	Hyvinvointierojen väheneminen, ennalta-

		Kaikki sote-keskukset ovat ottaneet käyttöön ainakin yhden hyvän käytännön	ehkäisevät ja ihmislähtöiset palvelut → kustannussäästöt
8. Tukea taloudelliseen toimeentuloon	Kehitämme yhdessä sote-keskusten, kuntien ja 3. sektorin kanssa keinoja tukea kuntalaisia, joilla on taloudellisen toimeentulon haasteita.	Konkreettisia tukimuotoja taloudelliseen toimeentuloon	Kuntalaisten hyvinvointi, hyvinvointierojen väheneminen
9. Hyvinvointijohtaminen ja yhteistyö kuntayhteisöissä	Tunnistamme, levitämme ja kehitämme yhdessä hyviä yhteistyön käytäntöjä	Konkreettisia yhteistyön käytäntöjä	Yhteistyö, kuntalaisten hyvinvointi, ihmislähtöisyys
10. Järjestö- ja yhdistysyhteistyö	- Luomme järjestöyhteistyöhön selkeät, säännöllistä vuoropuhelua tukevat yhteistyörakenteet sote-keskuksissa. - Rakennamme järjestöyhteistyön toimintatapoja sote-keskuskohtaisesti paikallisiin tarpeisiin vastaaviksi. - Kytämme järjestöjen hyte-toimintoja osaksi sote-palveluketjuja ja -prosesseja. Huomioimme järjestötoiminnan moninaisuuden. - Kytämme järjestöjä ja sote-järjestöjen kokemustoimijoita sote-keskusten palvelujen kehittämiseen. - Kannustamme sote-keskuksia tarjoamaan maksutta tarkoituksenmukaisia tiloja järjestöjen hyvinvointia ja terveyttä edistävän toiminnan käyttöön. - Sisällytämme järjestötoimintaa sote-keskusten asiakas- ja palveluohjaukseen Ihmiset.fi-palvelun avulla → järjestötoimintaan ohjautuminen ja tarvittaessa saattaminen - Kytämme Ihmiset.fi-palvelun rajapinnan avulla sote-maakunnan tietojärjestelmiin. - Keräämme ja hyödynnämme asukkaiden, asiakkaiden, kokemustoimijoiden ja järjestöjen tuottamaa kokemustietoa sote-palvelustrategiassa ja tietojohdattamisessa. - Kytämme järjestö- ja yhdistysyhteistyötä kaikkiin tarkoituksenmukaisiin hankeosioihin	- Yhteistyön rakenteita ja toimintatapoja - Järjestötoiminta sote-palvelujen ja niiden kehittämisen tukena - Asiakkaan ääni ja kokemustieto kuuluviin sote-palvelujen kehittämisessä - Ilmaisia tiloja järjestötoiminnalle - Ihmislähtöinen asiakas- ja palveluohjaus - Järjestöyhteistyön integroituminen hankeosioihin	Kolmannen sektorin osallisuus, yhteistyö, ihmislähtöisyys, hyvinvointierojen väheneminen

Toteutusaikataulu ja vaiheistus

Aikataulu riippuu osittain muiden hankeosioiden, Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeen ja lainsäädännön etenemisestä. Koska maakuntaa ei vielä ole, kehittäminen painottuu sote-keskuksiin ja -alueisiin sekä nykyisen maakuntayhteisön hyvinvointityön jatkokehittämiseen. Kansallisen kehityksen sallimissa rajoissa valmistaudutaan myös hyvinvointityön kehittämiseen maakunnallisessa sote-organisaatiossa.

Loka-joulukuu 2020	Tammi-kesäkuu 2021	Elo-joulukuu 2021(31.12.2021)
Kehittämistyö kaikkien tavoitteiden eteen käynnistyy	- Jatketaan kehittämistä - Tehdään väliarviointia	- Viimeistellään hankkeen tuotoksia - Varmistetaan tulosten ja tuotosten vakiintuminen - Arvioidaan hanketta - Suunnitellaan jatkoa

Miten valmistelussa otetaan huomioon tai hyödynnetään edellisen vaalikauden uudistuksen valmistelussa syntynyttä alueellista valmistelua

Osahanke jatkaa edellisen valmistelun aikaista ja sen jälkeen omatoimisesti jatkettua ihmislähtöisen hyvinvointityön kehittämistä. Lisäksi hyödynnetään mm. edellisen kauden järjestö- ja yhdistysyhteistyön valmistelua.

Mitä hyviä käytäntöjä tai kansallisesti hyväksi todettuja toimintamalleja hyödynnetään

Maakunnalliset teemaverkostot (joissa on kuntien ja sote-kuntayhtymien työntekijöitä jäseninä) valitsivat teemakohtaiset hyvät käytännöt viime keväänä. Näitä ovat mm.

- osallisuus: kokemustoiminta, luovat ja luontoperusteiset toiminnot
- kulttuurihyvinvointi: kulttuurisuositus, kulttuurilähete, kulttuuriresepti
- elintavat: Neuvokas perhe, vertaisohjaajien vetämät toimintaryhmät ikäihmisille
- mielenterveys, päihteet, väkivalta: mielenterveyden ensiapu -koulutukset, omaistoiminta

Kuvaus tehdyn työn skaalaamisesta ja levittämisestä

Suurin osa tuotoksista räätälöidään Pohjois-Pohjanmaalle ollen kuitenkin sovellettavissa muuallakin. Levittämiskyvykkyyttä osoittaa se, että Pirkanmaan terveyden edistämisen neuvottelukunta on päättänyt käyttöönottaa maakuntamme ihmislähtöisen hyvinvointikäsitteen.

Mahdolliset yhteydet ja suhde muihin samaan osa-alueeseen liittyviin valtakunnallisiin tai alueellisiin kehittämishankkeisiin

Ekosysteemin orkestrointiin liittyvällä väitöstutkimuksella tuetaan maakuntayhteisön hyvinvointityön ohjaamisen kehittämistä. Hyvinvointikäsitteen laajuuden vuoksi aiheeseen tavalla tai toisella kytkeytyviä hankkeita ja hankesuunnitelmia on runsaasti. Niiden kanssa tehdään yhteistyötä ja niiden tuloksia hyödynnetään resurssien sallimissa rajoissa (mm. teemaverkostojen työn kautta). Vuoropuhelu ja yhteiskehittäminen järjestö- ja yhdistyskentän kanssa turvataan siihen kohdennetulla resurssilla. Yhteistyö erityisesti Pohjois-Suomen muiden maakuntien kanssa on toivottavaa, ja sitä jo hieman aloiteltiin edellisen valmistelun loppuvaiheessa.

Kokonaiskustannukset

Kokonaiskustannukset: 583 000 €

Haettava valtionavustus: 466 400 €

Liite 2.8. Pohjois-Pohjanmaan innovaatio- ja testauslaboratoriotoiminnan kehittäminen

Tausta ja tarve kehittämishankkeelle

Terveysalan innovaatiotoiminnan kehittämiseksi ja siinä todettujen haasteiden ratkaisemiseksi Työ- ja elinkeinoministeriö laati keväällä 2014 Terveysalan tutkimus- ja innovaatiotoiminnan kasvustrategian vuosille 2014-2018. Strategiassa kuvataan keskeisiä toimenpiteitä, joiden avulla terveysalan innovaatiotoiminta saadaan nykyistä tuottavammaksi ja tehokkaammaksi. Kesäkuussa 2019 julkistetussa hallitusohjelmassa Osallistava ja osaava Suomi - sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta, terveysalan kasvustrategian toimeenpano ja päivitystarpeet painottuvat edelleen. Tulevina vuosina kansallisina tavoitteina on vauhdittaa kasvustrategian toimeenpanoa ja varmistaa aiemmin käynnistettyjen toimenpiteiden loppuun saattaminen. Lisäksi tullaan täsmentämään toimenpiteisiin liittyvää työnjakoa ja yhteistyötä, samalla muutokset terveysalan toimintaympäristössä huomioiden (TEM 2020).

Oulun alueella toimiva, sosiaali- ja terveydenhuollon julkisten palveluorganisaatioiden, yliopiston sekä alueen kehitys- ja kaupallistamistoimijoiden yhdessä koordinoima OuluHealth-innovaatio-ekosysteemi on kehittänyt aktiivisesti alueensa TKIO (tutkimus, kehitys, innovaatiot ja osaaminen) -yhteistyömallia Terveysalan kasvustrategiassa kuvattuja toimenpiteitä vastaavasti (kuva 1). Vuodesta 2018 alkaen käyttöön otettu ja edelleen kehitetty malli tehostaa alueen sosiaali- ja terveydenhuollon TKIO-toimintaa sen käytäntöjä yhtenäistämällä sekä sidosryhmiensä osaamista tarkoituksenmukaisesti yhdistelemällä. Toimijaverkoston yhteisten tavoitteiden selkeytymisen lisäksi malli mahdollistaa kaikkien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kehittämisessä keskeisten sidosryhmien (ml. henkilöstö, potilaat ja asiakkaat omaisineen, tutkimusryhmät, opiskelijat ja yksityiset yritykset) vahvemman osallisuuden lisäarvoa tuottavien, uutuutta sisältävien ratkaisujen kehittämisessä.

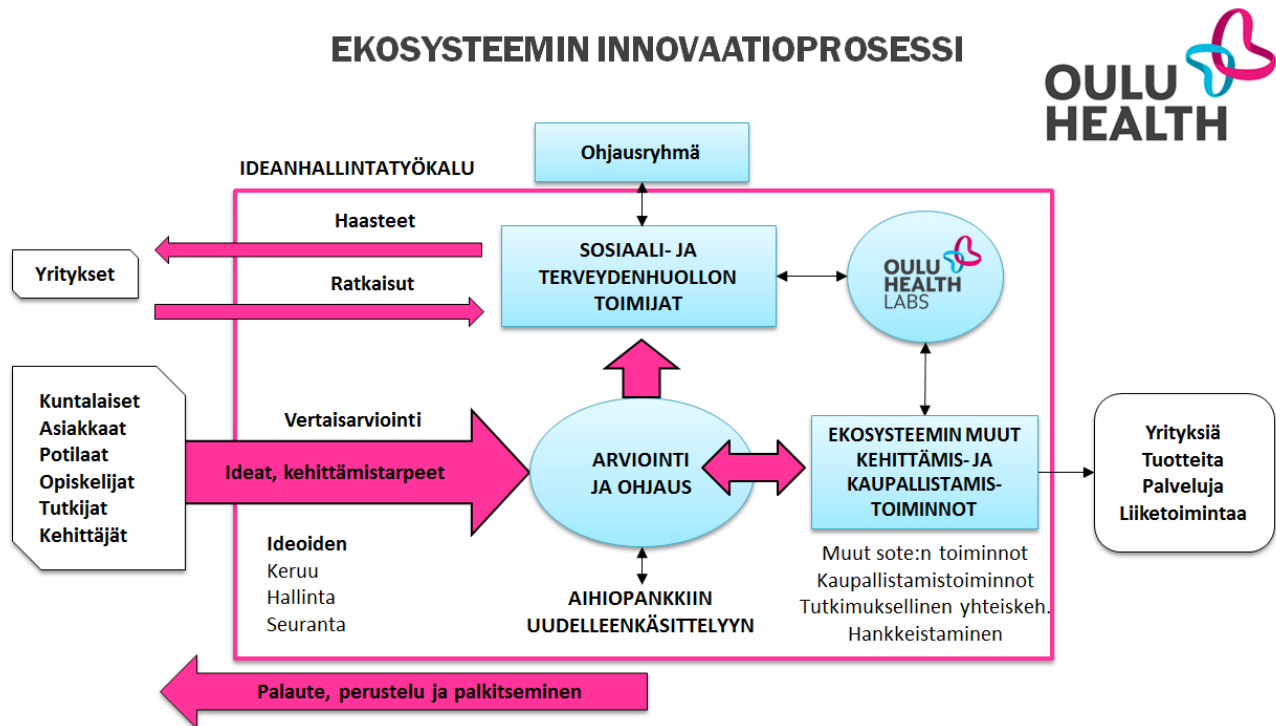
OuluHealth Labs innovaatio- testaus- ja kehitysympäristö toiminta keskittyy tällä hetkellä kolmeen kokonaisuuteen.

1. Yrityksille tarjottavat kehitys- ja testauspalvelut todenmukaisissa sosiaali- ja terveydenhuollon prosesseissa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten sekä kuntalaisten (asiakas / potilas) toimesta.
2. OuluHealth ekosysteemin yhteisen innovaatiotoiminnan koordinointi ja kehittäminen
3. Tulevaisuuden sairaala OYS2030 uudistamisohjelman tila- ja teknologiakokeilut

OuluHealth Labs on todettu edistykselliseksi sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioiden toimintaa tukevaksi toimintamalliksi. Oulun seutu ja Pohjois-Pohjanmaa ovat suunnannäyttäjiä Suomessa Innovaatio-, testaus- ja kehitystoiminnan osalta. Verkoston kehittämä toimintamalli mahdollistaa OuluHealth toimijaorganisaatioiden kaikkien sidosryhmien, kuten henkilöstön, potilaiden, asiakkaiden, tutkimusryhmien ja yksityisten yritysten osallistumisen uusien, lisäarvoa tuottavien teknologiaratkaisujen kehittämiseen. Viimeisimpänä osoituksena laadukkaasta työstä on EU Komission aluekehitystoiminnan parhaita onnistumisia arvioivan RegioStars –kisan finaalipaikka vuonna 2019 terveydenhuollon uudistajat -kategoriassa.

OuluHealth-yhteistyömalli sisältää ekosysteemin jäsenten itsenäisesti sekä kansallisessa ja kansainvälisessä kehittämisyhteistyössä luomia instrumentteja, joilla kyetään edistämään sosiaali- ja

terveydenhuollon TKIO-toimintaa toimintaympäristön tarpeita vastaavalla tavalla. OuluHealth-innovaatiotoimintamalli kuvaa eri osapuolten ja sidosryhmien rooleja kokonaistoiminnassa ja mahdollistaa siten toiminnan yhtenäisyyttä, verkoston yhteisten ja yksittäisten sidosryhmien tavoitteiden saavuttamista sekä toiminnan tarkoituksenmukaista suuntaamista. Sosiaali- ja terveydenhuollon tarpeisiin räätälöity, ketterästi kehittyvä ja laajemmin, esim. maakunnan laajuudessa käyttöönoton salliva sähköinen innovaatioalusta puolestaan mahdollistaa toiminnan dokumentoinnin, raportoinnin ja vaikuttavuuden arvioinnin sekä vahvistaa toiminnan avoimuutta, osallistavuutta ja saavutettavuutta. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin johdolla kehitetty innovaatioalusta toimii kaikille sosiaali- ja terveydenhuollon sidosryhmille yhteisenä osallistumisväylänä ja hallintatyökaluna TKIO-toiminnassa.

Kuva 1. OuluHealth-ekosysteemin yhteistyömalli.

Yksityisten yritysten kanssa tehtävässä yhteistyössä OuluHealth on vuodesta 2015 alkaen toteuttanut OuluHealth Labs -toimintamallin mukaista testaus- ja kehityslaboratoriotoimintaa (<https://ouluhealth.fi/labs/>). OuluHealth Labs kattaa Oulun alueella toimivan kolmen testaus- ja kehityslaboratorion kokonaisuuden sekä sosiaali- ja terveydenhuollon tarveperustaista kehittämistä tukevan toimintamallin (kuva 2). OuluHealth Labs mahdollistaa kehitys- ja testaustoiminnan aktiviteettien toteuttamisen todennukaisissa ympäristöissä joko erikoissairaanhoidossa (OYS TestLab), perusterveydenhuollossa (Oulu Welfarelab) tai osana sosiaali- ja terveydenhuollon opiskelijoiden opintoja (Oamk SimLab). Sähköiselle innovaatioalustalle yritysten tarjoamat kuvaukset tuote- ja palveluratkaisuista ohjataan niiden käyttökohteita vastaaviin laboratorioihin loppukäyttäjien arvioitavaksi ja testattavaksi, mikä tuottaa hyödyn niin ratkaisuja tarvitseville sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoille kuin niitä tuottaville yrityksille. OuluHealth Labs on todettu edistykseelliseksi, sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioiden toimintaa tukevaksi toimintamalliksi, jota olisi perustelua toteuttaa laajemminkin.

OuluHealth Labs -toiminnan laajentaminen maakuntaan on perusteltua ja tuo laatua vaikuttavuutta sote-palvelujen kehittämiseen kaikissa maakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköissä. Kehitystyötä tullaan toteuttamaan maakunnanlaajuisesti omien prosessien kehittämisen näkökulmista sekä yritysten tuote- ja palvelunkehityksen tukena. Maakunnan alueet tuovat omat erityispiirteensä ja vahvuutensa testauksiin (esim. pitkien välimatkojen alueilla etäpalveluiden testaukset, tiedon-siirto 5G).

HealthLabs -toimintamallia voidaan käyttää laajasti sote-palveluprosessien kehittämisen tukena. Toimintamallin avulla yritykset kuulevat sote-alan tarpeet toiminnan kehittämiseksi ja voivat näin suunnata tuote- ja palvelukehitystensä tarpeita vastaaviksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten sekä kuntalaisten tarpeita ja ideoita kartoitetaan ja soveltuvimmat niistä lähdetään toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan. Tarpeiden ja ideoiden keräämiseen käytetään ideanhallintatyökalua ja -prosessia, joka on otettu käyttöön Oulun yliopistollisessa sairaalassa vuonna 2018. Hankkeessa hankitaan maakunnallisesti yhteinen ideanhallintatyökalu, jota hyödynnetään myös suorien yritysytteidenottojen hallinnointiin.

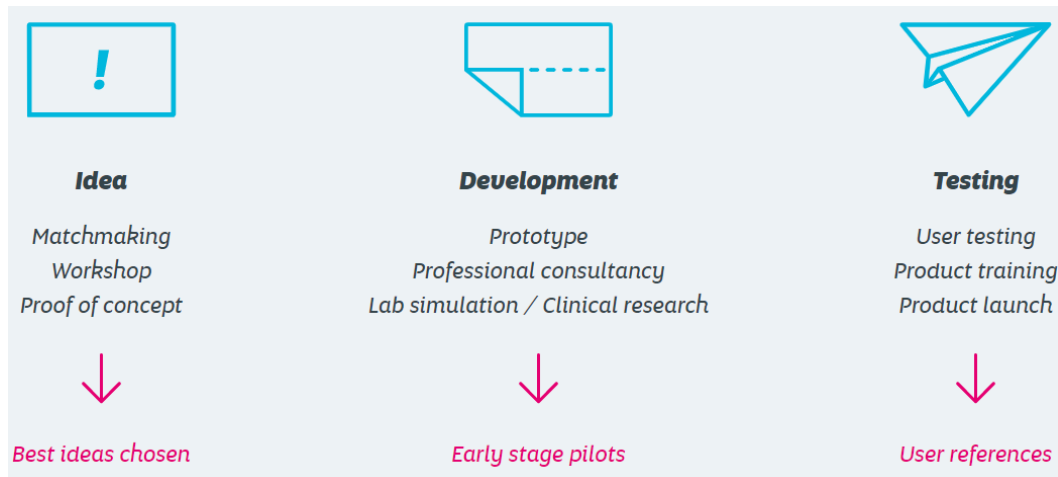
Alueen toimijat voivat osallistua toimintaan halukkuutensa ja tarpeidensa sekä kyvykkyytensä mukaan. HealthLabs toimintamalli yhdistää yritykset, sote-ammattilaiset, kuntalaiset (asiakkaan tai potilaan roolissa) sekä opetuksen ja tutkimuksen toteuttajat. Sote-sektori saa toimintamallin kautta uusimmat alan innovaatiot tietoonsa ja sovellettavaksi palvelukehitykseensä. Lähiaikoina uusia ratkaisuja voidaan hakea esimerkiksi robotiikan, kotona asumista tukevien teknologioiden, telemedisiinan ja tekoälyn alueilla.

Testauksia tai käyttäjäkokeiluja voidaan toteuttaa kulloinkin parhaaksi arvioidussa hoito- ja palveluprosessissa sekä ympäristössä maakunnassa. Testaustarpeet nousevat esiin erityisesti kotoa kohti prosessin osalta, jossa testattavat teknologiset ratkaisut ovat myös sellaisia ratkaisuja, jotka asiakkaat itse hankkivat ja jotka tukevat heidän itsenäistä selviytymistä. Kokeiluja toteutetaan ai-doissa prosesseissa ja ympäristöissä ammattilaisten, asiakkaiden ja potilaiden kanssa mm. asiakkaiden kotona ja hoiva- ja sairaalaympäristöissä.

Kokeilujen laadukas raportointi mahdollistaa kokeilusta saatujen tulosten levittämisen kaikille maakunnan toimijoille. Näin ollen yhden kokeilun toteutus riittää eikä jokaisen toimijan tarvitse toteuttaa kokeilua erikseen. Kokeilun tulokset ovat eri palvelutuottajien (julkinen, yksityiset palveluntuottajat ja järjestöt) hyödynnettävissä ja monistettavissa.

Hankkeessa määritetään sertifikaatti, joka voidaan myöntää yritykselle, joka on hyväksytysti kehittänyt tuotteensa tai palvelun yhdessä HealthLabs -toimijan kanssa. Tämä antaa yritykselle todennuksen hyväksytystä kokeilusta ja on hyvä markkinointivaltti muille sote-palvelujen tuottajalle palvelua myytäessä kansallisesti tai kansainvälisesti. Hankkeessa kehitetään myös digitaalisesti toteutettu asiakaspalautejärjestelmä yrityksille. Jotta asiakkaat pystyvät myös omarahoitteisesti ostamaan arkea helpottavia teknologisia tuotteita, rakennetaan yhteistyössä virtuaalisen showroomin toimintamalli, jonka ideana on tuoda tuotteet kansalaisille helposti tietoisuuteen ja hankittavaksi.

Toimintamallin suunnittelun ja edelleen kehittämisen pääperiaatteita ovat toiminnan tarveperustaisuus, yhdenmukaisuus ja esteettömyys, osapuolten aito osallisuus kehittämistyössä sekä kaikkien sidosryhmien innovaatiotoimintaan osallistaminen. Lisäksi toiminnassa painottuvat vuorovaikutteisuus ja aktiivinen viestintä, kaikkien osapuolten tavoitteiden huomioiminen sekä sidosryhmien yhteistyön tukeminen.

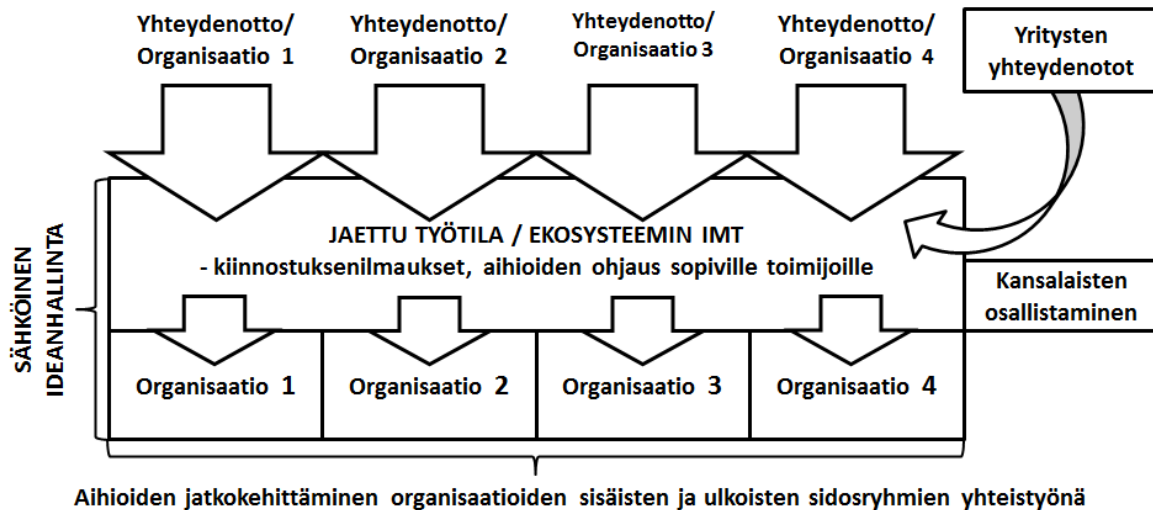

Kuva 2. OuluHealth Labs -toimintamalli yritysten kanssa toteutettavaan kehitys- ja testausyhteistyöhön.

Toimivan yritysyhteistyön kautta uusia ratkaisuja voidaan kehittää aiempaa ketterämmin esimerkiksi robotiikan, kotona asumista tukevien teknologioiden, telemedisiinan ja tekoälyn alueilla. Testauksia ja käyttäjäkokeiluja toteutetaan aidossa ympäristöissä ratkaisujen loppukäyttäjien - ammattilaisten, asiakkaiden ja potilaiden yhteistyönä. Keskitetty ja aitoja rajapintoja hyödyntävä kokeilu tuo lisäarvoa eri järjestelmien yhteensopivuuden varmistamisen kautta ja kokeilujen laadukas raportointi mahdollistaa saatujen tulosten levittämisen laajemmin, esim. kaikille maakunnan toimijoille. Näin ollen yhden kokeilun ratkaisukohtainen toteutus riittää, eikä jokaisen toimijan tarvitse toteuttaa sitä erikseen. Testauksia ja käyttäjäkokeiluja voidaan toteuttaa soveltuviissa hoito- ja palveluprosesseissa eri puolilla maakuntaa. Kokeilun tulokset ovat eri palvelutuottajien (julkiset ja yksityiset palveluntuottajat sekä järjestöt) hyödynnettävissä ja monistettavissa.

Viestimällä sähköiselle innovaatioalustalle esitettyjä kehittämistarpeita sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien ulkoisille sidosryhmille (vrt. tutkijat, opiskelijaryhmät sekä yksityiset yritykset) voidaan varmistua muodostuvien innovaatiokumppanuuksien aidosta tarveperustaisuudesta. Esim. tutkimusryhmien tai yritysten esittäessä ratkaisuehdotuksia sosiaali- ja terveydenhuollosta nousseisiin, OuluHealth-innovaatioprosessin mukaisesti evaluoituihin kehittämistarpeisiin, voidaan käynnistää laajempien toimijaverkostojen (vrt. toimijaekosysteemi, maakunta) tavoitteiden mukaisia ja erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden tarpeisiin vastaavia innovaatioprosesseja (ks. kuvat 1, 2 ja 3). Kansallisesti ja kansainvälisesti monistettavaksi sopivia yhteiskehittämisen- ja testausprosesseja on kehitetty OuluHealth-toimijoiden yhteistyönä mm. YSI Yliopistosairaalat innovaatioalustana - (<https://6aika.fi/tuloksia-yliopistosairaalat-innovaatioalustana-ysi/>) ja inDemand-hankkeissa (www.indemandhealth.eu).

Ekosysteemin ideanhallinta sähköisen työkalun avulla

Kuva 3. Innovaatioprosessien suunnittelu ja suuntaus toimijaverkoston yhteistä sähköistä innovaatioalustaa hyödyntäen.

OuluHealth on aloittanut sekä kokonaisinnovaatiotoiminnan että yksittäisten innovaatio- ja kehityshankkeiden vaikuttavuuden arviointiin sopivien menetelmien sekä sähköisten työkalujen kehittämisen. Kehitystyössä on tunnistettu ja hyödynnetty alueen toimijoiden monipuolista, mm. innovaatiotoiminnan, kansallisen HTA-koordinaatioyksikkö FinCCHTA:n ja Oulun yliopiston eri tieteenalojen osaamista. Vaikuttavuuden arviointi -menetelmiä jatkuvasti, iteratiivisesti kehittämällä tuetaan TKIO-toiminnan tavoitteiden saavuttamista sekä mahdollistetaan sen läpinäkyvä suuntaaminen mm. alan sääntelyssä kuvattuja tavoitteita vastaavasti.

OuluHealth-yhteistyömalliin perustuva toiminta on kokonaisuutena sekä sen sisältämiä instrumentteja yksitellen tarkasteltuna todettu sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoimintaa ja integraatiota sekä kehitystyötä tehostavaksi. Lisäksi toimintamallin mukaiset prosessit vahvistavat sosiaali- ja terveydenhuollon kaikkien sidosryhmien osallisuutta toimialan palvelujen kehittämisessä.

Yhteistyömallin jatkokehittäminen ja mallin laajentaminen maakunnan tarpeisiin tukee Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2018-2021 mukaisia tavoitteita "Pohjois-Pohjanmaan elinkeinoelämää uudistava innovaatiojärjestelmä" ja "Pohjois-Pohjanmaan ihmisten ja yhteisöjen hyvinvoinnin vahvistuminen". Se luo mahdollisuuksia korkean teknologian klustereiden kehittämiseksi, jotka on nähty maakunnan kärkivahvuuksina. OuluHealth-yhteistyömallin jatkokehittäminen ja laajennettu käyttöönotto tukevat erityisesti verkostoituneiden alueellisten innovaatiojärjestelmien syntyä ja kehittymistä, mikä edesauttaa elinkeinoelämää ja kilpailukykyä kansallisella ja kansainväliselläkin tasolla. Kehittämistyö tukee vahvasti Pohjois-Pohjanmaan älykkään erikoistumisen strategiaa ja sen painotuksia mm. digitalisaation edistämisen kautta sekä tavoitteita maakunnan innovaatioympäristön suhteen "avoimena, kansainvälisenä, korkeatasoisena ja vetovoimaisena" sekä "Pohjois-Pohjanmaan innovaatiotoiminnan kasvua kaikilla seuduilla, maakunnan elinkeinoja uudistaen".

Tavoitteet

Päätavoitteena on sosiaali- ja terveydenhuollon TKIO-toimintaa tehostavan OuluHealth-yhteistyömallin ja sen sisältämien osa-alueiden jatkokehittäminen ja kuvaaminen siten, että malli on pilotoitavissa ja laajennettavissa koko maakunnan käyttöön. Hankkeessa sosiaali- ja terveydenhuollon TKIO-toimintaprosesseissa kansallisella ja kansainvälisellä tasolla tunnistettuja haasteita pyritään ratkaisemaan yhteiskehittämällä ko. vaiheita sopivia asiantuntijaryhmiä osallistaen. Syntyneet prosessiratkaisut kuvataan osaksi kokonaismallia, joka viestitään hankkeen aikana, hankkeen päätoimittajien johdolla koko maakunnan alueelle (tiedotus, koulutukset).

TKIO-toiminnalla tuetaan näin mm. maakunnan yhteisiä kehittämisohjelmia, kuten kotoa kotiin palveluketjun kehittäminen, digitalisaation rooli toimintatapojen ja prosessien uudistajana, tutkimus-, kehitys-, innovaatio- ja opetustoiminnan vahvistaminen sekä sote-kustannuskehityksen hallitseminen.

Hankkeen toisena päätavoitteena maakuntatasoiseksi kuvattua TKIO-yhteistyömallia kokeillaan käytännössä hankkeen päätoteuttajien johdolla sovitussa laajuudessa. Osana pilotointia otetaan hallitusti kokeilukäyttöön toimijoiden yhteinen sähköinen innovaatioalusta tukemaan aluetasoisia TKIO-yhteistyötä ja -prosesseja. Valitaan hankkeessa eteenpäin vietäviksi kehittämiskohteiksi esim. sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota ja digitalisaatiota edistäviä aihioita. Osallistetaan aihoiden eteenpäin viemiseen monipuolisesti eri sidosryhmiä sekä hyödynnetään kehittämistyössä OuluHealth Labs -toimintamallia ja -ympäristöjä.

Hankkeen kolmantena päätavoitteena on tuottaa yhteenvetoraportti ja käsikirja maakunnan alueen sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoille TKIO-yhteistoiminnan implementointiin ja jatkototeuttamiseen.

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

- Innovaatio-, testaus- ja kehitystoimintamalli OuluHealth Labs otetaan käyttöön ja jatkokehitetään maakunnallisesti → HealthLabs-toimintamalli
- Kehitetään ja jalkautetaan maakunnan kattava innovaatiotoimintamalli
- Kehitetään maakunnan kattava tarvelähtöinen prosessi testauksille ja toteutetaan tarvelähtöisiä käyttäjäkokeiluja sekä testauksia
- Käyttöön otetaan HealthLabs-toimintamalli osana hankintaprosesseja
- Toteutetaan yritysten indikoimista testauksista lähtevää testaus- ja kehitystoimintaa maakunnanlaajuisesti niihin soveltuvimmissa ympäristöissä
- Tutkimuksen ja opetuksen hyödyntäminen osana HealthLabs-toimintaa
- Rakennetaan virtuaalisen showroomin toimintamalli

Hankkeessa toteutetaan mm:

1. Innovaatio-, testaus- ja kehitystoimintamalli OuluHealth Labs otetaan käyttöön ja jatkokehitetään maakunnallisesti → HealthLabs -toimintamalli
 - o Tuodaan toimintamalli tutuksi maakunnan toimijoille
 - o Tunnistetaan alueiden toimijoiden ja toimintaympäristöjen vahvuuksia ja intressejä toiminnan toteuttamisessa
 - o Laaditaan toimintasuunnitelma toimintamallin laajentamiseen
 - o Jalkautetaan malli toimintasuunnitelman mukaisesti
 - o Levitetään olemassa olemat toimintatavat ja sopimusmallit kattamaan koko maakunnan toimijat.

2. Kehitetään ja jalkautetaan maakunnan kattava innovaatiotoimintamalli
 - Rääätälöidään OuluHealth-innovaatiotoimintamallia siten, että sen avulla sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämistarpeet kyetään tunnistamaan, viestimään ja edelleen kehittämään aiempaa tehokkaammin kaikkien kehitystyössä tarvittavien asiantuntijoiden yhteistyönä.
 - Otetaan käyttöön yhteinen sähköinen innovaatioalusta. Alusta mahdollistaa innovaatioaihioiden ketterän arvioinnin ja luokittelun sekä syntyvien innovaatioiden vaikuttavuuden arvioinnin. Työkalu toimii lisäksi kehittämistyöhön tarvittavien avainasiantuntijoiden tunnistamisessa ja osallistamisessa.
3. Kehitetään maakunnan kattava tarvelähtöinen prosessi testauksille ja toteutetaan käyttäjäkokeiluja sekä testauksia maakunnan sosiaali- ja terveydenhuollossa
 - Kerätään tarpeita ideanhallintatyökalun avulla
 - Valitaan kehitettävät sosiaali- ja terveydenhuollon prosessit
 - Avataan prosessi, tunnistetaan miten prosessia tulisi muuttaa ja mitä teknologiaa tai ratkaisuja tarvitaan prosessin eri vaiheisiin
 - Valitaan ne prosessit, joita voitaisiin kehittää yritysten kanssa
 - Kartoitetaan ja ymmärretään mitä maakunnan laajuisesti ja kansallisesti tehdään
 - Testataan valmiita tai puolivalmiita ratkaisuja aidossa tai lab-ympäristössä
 - Osallistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset sekä asiakkaat kehitystyöhön
4. Käyttöön otetaan HealthLabs -toimintamalli osana hankintaprosesseja
 - Toteutetaan nopeita kokeiluja markkinakartoitusvaiheessa – ymmärretään eri ratkaisujen hyödyt ja haitat
 - Innovatiivisten hankintojen toteutus. Mikäli tunnistettuun tarpeeseen ei löydy ratkaisua markkinoilta, voidaan toteuttaa esimerkiksi innovaatiokumppanuus osallistaen maakunnan oleelliset toimijat ja yrityskumppanit. Innovaatiokumppanuuden toteutukseen liittyvän julkisen hankinnan osaamisen jakaminen.
 - Käytetään HealthLabs -toimintamallia osana tarjousvertailuja – nopea kokeilu tarjousvertailuvaiheessa esimerkiksi laatupisteytyksen pohjana
5. Toteutetaan yritysten indikoimista testaustarpeista lähtevää toimintaa maakunnanlaajuisesti niihin soveltuvimmissa ympäristöissä
 - Yrityksen yhteydenoton jälkeen soveltuvin ympäristö valitaan
 - Maakunnan toimijan koordinaattori (suunnitelma, sopimukset, loppukäyttäjien rekrytoinnit, toteutus, raportointi)
6. Tutkimuksen ja opetuksen hyödyntäminen osana HealthLabs-toimintaa
 - HTA-arviointien hyödyntäminen osana kokeiluja
 - Opiskelijoiden osallistuminen testaus- ja kehitystoimintaan
7. Rakennetaan virtuaalisen showroomin toimintamalli
 - Tunnistetaan osapuolet (yritykset, oppilaitokset, tutkijalaitokset, julkinen sektori) virtuaalisen showroom -toimintamallin kehittämiseksi
 - Laaditaan toimintamalli yhteistyössä
 - Testataan malli osana HealthLabs -toimintaa

Toteutusaikataulu ja vaiheistus

Hanke käynnistyy heti rahoituspäätöksen jälkeen jatkuen 31.12.2021 saakka.

Odotetut konkreettiset tulokset sekä toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset

Osahanke tukee kaikkia muita osakokonaisuuksia. Hankkeella varmistetaan osaltaan mahdollisimman vaikuttavien sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottaminen uusien tehokkaiden toimintamallien ja menetelmien / laitteiden ja ohjelmistojen testaukseen perustuvalla kehittämisellä ja käyttöönotolla.

Osahankkeella kytketään koko Pohjois-Pohjanmaan maakunnan sosiaali- ja terveyspalvelujen toimijat yhteiseen innovaatio- ja testauskokonaisuuteen, jolla voidaan samalla edistää hyvien käytäntöjen leviämistä / levittämistä eri organisaatioihin (myös yksityinen ja kolmas sektori).

Tulokset ovat suoraan hyödynnettävissä ja levitettävissä myös yhteistoiminta-alueelle ja laajemmin kansallisesti.

Mahdolliset yhteydet ja suhde muihin samaan osa-alueeseen liittyviin valtakunnallisiin tai alueellisiin kehittämishankkeisiin

PPSHP/FinCCHTA-yksikkö valmistelee STM:lle hanketta Digi-HTA-toiminnan kansallisen yhteistyömallin kehittämiseksi. Kehittämistyössä on kyse terveydenhuollon menetelmien arviointitoiminnan (HTA) vakiinnuttamisesta digitaalisille terveyspalveluille vuosina 2020-2023. Digi-HTA-arviointitoiminta tukee terveydenhuollon toimijoita heidän digitaalisiin palveluihin liittyvissä päätöksissä. Yhteistyö yritysten ja palvelutuottajien kanssa on keskeisessä asemassa. PPSHP/FinCCHTA-yksikön valmisteleva kokonaisuus tukee osaltaan rakenneuudistushankkeeseen sisältyvää sähköisten palveluiden kehittämistä, niiden vaikuttavuuden arviointia sekä yhteistyötä mm. maakunnan yritysten kanssa.

Kokonaiskustannukset

Kokonaiskustannukset: 500 000

Haettava valtionavustus: 400 000

Osa-alue 3: Toimintatapojen ja -prosessien uudistaminen ja yhtenäistäminen digitaalisten välineiden avulla

Liite 3.1. Alueellisen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmäkokonaisuuden (APTJ) suunnittelu

Tavoitteet

Pohjois-Pohjanmaalla on tavoitteena rakentaa alueellinen APTJ-kokonaisuus Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirissä kehitetyn Esko-potilastietojärjestelmän pohjalle. Tämän osahankkeen tavoitteena on sovittaa yhteen tällä hetkellä käytössä olevien APTJ-järjestelmien ja Eskon kehittäminen. Lisäksi suunnitellaan kokonaisuuteen liittyvien muiden järjestelmien yhdistäminen alueelliseen kokonaisuuteen. Hankkeessa laaditaan myös toimenpiteet ja aikataulut alueellisen Esko-järjestelmän käyttöön ottamiseksi Pohjois-Pohjanmaalla.

Maakunta- ja sote-uudistuksen aikana tehdyt selvitykset tukevat Eskon jatkokehittämistä alueellisiin tarpeisiin. Selvitysten tuloksena Esko-tuotekehitys on yhtiöitetty julkishallinnon inhouse -yhtiöksi, joka aloitti toimintansa vuoden 2020 alussa.

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

Päivitetään maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelussa tehty sote-tietojärjestelmien kokonaisuuden tilanne. Tilannekuvan pohjalta kuvataan tavoitetila ja laaditaan keskeiset toimenpiteet tavoitetilan pääsemiseksi:

- Suunnitelmat kuntien ja kuntayhtymien asiakas- ja potilastietojärjestelmistä alueelliseen Eskoon
- Varmistetaan alueen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten osallistuminen Esko-kehitykseen asiakasnäkökulman huomioimisen varmistamiseksi
- Perusterveydenhuollon, toiminnanohjauksen (potilashallinto, ajanvaraus ja tila- ja resurssienhallinta) ja tietomallien vaatimusmäärittelyjen tarkentaminen tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusten tarpeet huomioiden
- Tietojärjestelmäintegraatioiden arkkitehtuurisuunnittelu alueen sote-tietojärjestelmien kokonaisuuden päivytystä hyödyntäen
- Sosiaalihuollon alueellisen tietojärjestelmän tarvemäärittely ja hankinnan valmistelu

Tämä osio on oleellinen osa Pohjois-Pohjanmaan valmistautumista tulevaan uudistukseen.

Toteutusaikataulu ja vaiheistus

Resursointi ja rekrytoinnit: heti rahoituspäätöksen jälkeen

Projektien käynnistäminen heti rahoituspäätöksen jälkeen

Toteutus ja projektien synkronointi 10/2020 - 11/2021

Tulosten arviointi 12/2021

Suunnitelma jatkotoimenpiteistä 12/2021

Odotetut konkreettiset tulokset

- Päivitetty dokumentaatio alueen sote-tietojärjestelmien kokonaisuuden tilasta

- Alueellinen sote-ammattilaisten verkosto, joka tukee Esko-kokonaisuuden kehittämistä alueelliseksi sote APTJ:ksi käyttäjien tarpeet huomioiden
- Kunta- ja kuntayhtymäkohtaiset toimenpiteet ja aikataulut nykyisistä järjestelmistä yhteiseen asiakas- ja potilastietojärjestelmään (Esko) siirtymiseksi
- Dokumentaatio tarvittavista tietojärjestelmäintegraatioista ja niiden toteuttamissuunnitelma (integraatioarkkitehtuuri), pilotointi tiedolla johtamisen kunta- ja kuntayhtymäkohtaisen tiedon keräämisessä
- Sosiaalihuollon alueellisen tietojärjestelmän vaatimusmäärittely hankintaa varten

Odotetut toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset

Tavoitteena on rakentaa kustannuksiltaan ennustettava ja kustannustehokas APTJ-kokonaisuus koko alueen käyttöön. Esko on todettu ammattilaisten (lääkärit ja hoitohenkilökunta) keskuudessa tehdyissä kyselyissä hyväksi ja toimivaksi järjestelmäksi. Järjestelmän kehittämiskustannukset ovat olleet kohtuulliset ja kilpailukykyiset. Esko-järjestelmäperhettä on kehitetty tiiviissä yhteistyössä käyttäjien kanssa yli 20 vuotta. Nämä hyödyt ja menestystekijät halutaan laajentaa koko alueelle.

Yhteys Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman kehittämistyöhön

Sote-ICT-hankekokonaisuuden kaikki osahankkeet on suunniteltu alueen Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman tarpeista lähtien. Toimenpiteillä varmistetaan ja mahdollistetaan alueen erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen laaja integraatio. Suunnittelun lähtökohtana ovat yhtenäiset alueelliset tietojärjestelmät, tietomallit ja toimintatavat. Toimenpiteet huomioivat myös tietoturvan ja -suojaan vaatimukset ja edistävät alueen sosiaali- ja terveyspalveluiden digitalisointia.

Hyödynnettävät valtakunnalliset toimintamallit ja tietojärjestelmäpalvelut

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri on mukana UNA-konsortiossa. Esko-potilastietojärjestelmän liittymistä muihin valtakunnallisiin tietovarantoihin (esim. Kela, DVV) suunnitellaan UNA Ydin -yhteistyössä. Kehittämisessä hyödynnetään myös muita UNA-yhteistyössä mahdollisesti syntyviä ratkaisuja.

Kuvaus tehdyn työn skaalaamisesta ja levittämisestä

Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa rakennettavasta alueellisesta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmästä on käyty neuvotteluja muiden yhteistyöalueen maakuntien kanssa sekä osana valtakunnallista UNA-hanketta. Osa niistä (Keski-Pohjanmaa, Lappi) ovat ilmoittaneet myös kirjaavansa yhteisen APTJ-tavoitteen osaksi rakennehankkeen tavoitteitaan.

Mahdolliset yhteydet ja suhde muihin samaan osa-alueeseen liittyviin valtakunnallisiin tai alueellisiin kehittämishankkeisiin

Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa rakennettava alueellinen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmä on osa valtakunnallista UNA-hanketta.

Osa-alueen kokonaiskustannukset

Kokonaiskustannukset: 615 000 €

Haettava valtionavustus: 492 000 €

Liite 3.2. Perusterveydenhuollon kirjaamiskäytäntöjen yhtenäistäminen ja valtakunnallisten toimintamallien käyttöönoton tuki

Tavoitteet

Tavoitteena on nykyisten käytössä olevien aptj -järjestelmien käytön ja toimintatapojen yhtenäistäminen vuosina 2020 ja 2021 tehtävien järjestelmäpäivitysten yhteydessä. Tavoitteena on ajantasaistaa nykyiset potilastietojärjestelmät kansallisten Kanta-palvelujen hyödyntämiseksi, kirjaamisen ja käyttötapojen yhtenäistämiseksi sekä alueen yhteisten tietojohdamisen ja uusien sote keskustointimallien kehittämisen tueksi. Siirtymävaiheen yhtenäistämällä parannetaan järjestelmien käytettävyyttä ja tiedon hyödyntämistä sekä vahvistetaan edellytyksiä siirtyä asteittain yhteiseen alueelliseen käyttöön kehitettävään ESKO -järjestelmään. Päivitysten yhteydessä Painopiste on Kanta-palveluihin kehitettyjen moduulien (terveys- ja hoitosuunnitelma, todistukset ja lausunnot, ostopalveluvaltuutus, lähetteet ja palautteet) käyttöönoton ja kirjaamiskäytänteiden yhdenmukaistamisessa ja käyttöönoton tukemisessa.

Maakunta- ja sote-uudistuksen aikana laadittu SOTE ICT -muutosohjelma sisältää nykyisten aptj -järjestelmien siirtymävaiheen yhtenäistämistoimenpiteet lähivuosille. Muutosohjelman yhtenäistämissuunnitelmien toimeenpano potilastietojärjestelmien osalta on Pohjois-Pohjanmaalla käynnistetty kesäkuussa 2019 kuntien ja kuntayhtymien yhteistyönä (LC10-hanke ePS-yhteistyössä).

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

- Kehitetään yhteisesti perustason terveydenhuollon ammattilaisten tunnistamia kirjaamisen yhtenäistämisen määrittelyjä sekä keskeisten toiminnallisuuden yhteisiä periaatteita ja kirjauspohjia. Työllä tuetaan myös alueen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten osallistumista Esko-kehitykseen asiakasnäkökulman huomioimisen varmistamiseksi.
- Tuetaan yhtenäisten määritysten ja Kanta-palveluihin kehitettyjen moduulien käyttöönottoa perustason (a)ptj -järjestelmien vuosina 2020-2021 tapahtuvien päivitysten käyttöönottojen yhteydessä
- Tuetaan vuosina 2020 ja 2021 toteutettavia käyttöönottoja mm. yhteisen koulutussuunnittelun sekä koulutusten toteutusten osalta
- Tuetaan osto ja palveluseteli -palvelutuottajia kirjaamisen yhtenäistämiseen
- Synkronoidaan alueella käytössä olevien (a)ptj-järjestelmien elinkaari- ja päivityssuunnitelmat (2020-2025) Eskon kehittämis- ja käyttöönottosuunnitelman kanssa.
- Vahvistetaan maakunnallista SOTE ICT toimintamallia siirtämällä kaikkien aptj-järjestelmien päivityshankkeiden (mm. LC10, Oulun kaupunki) koordinaatiovastuu PPSHP:n tehtäväksi SOTE ICT yhteistyöalusta tavoitteen mukaisesti vuoden 2021 loppuun mennessä. Toimintamallin keskeisenä edellytyksenä on perustason ja alueellisen sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan ICT-tarpeet huomioivan ohjausmallin toteuttaminen.

Toimenpiteillä edistetään jo lyhyellä tähtäimellä yhtenäistämistä ja parannetaan nykyisten järjestelmien hyödyntämistä sote-ammattilaisten ja johtamisen kannalta.

Toteutusaikataulu ja vaiheistus

Resursointi ja rekrytoinnit: heti rahoituspäätöksen jälkeen

Projektien käynnistäminen heti rahoituspäätöksen jälkeen

Toteutus ja projektien synkronointi 10/2020 - 11/2021

Tulosten arviointi 12/2021

Suunnitelma jatkotoimenpiteistä 12/2021

Odotetut konkreettiset tulokset

- Perustason terveydenhuollon kirjaamisen yhtenäistämisen määrittelyt sekä keskeisten toiminnallisuuden yhteiset periaatteet ja kirjauspohjat
- Yhtenäistämistä toteuttavat, koordinoitavat päivitysten toteutukset vuosina 2020 ja 2021 ml. koulutussuunnittelu ja toteutus
- Yhtenäiset määritykset ja Kanta-palveluihin kehitetyt moduulit on käyttöönotettu perustason (a)ptj -järjestelmissä
- Myös osto ja palvelusetelin palvelutuottajilla käytössä yhtenäiset kirjaamisen käytänteet
- Alueellinen konsolidointi- ja migraatiosuunnitelma vuoteen 2025, jossa on synkronoitu nykyisten apt-järjestelmien elinkaari- ja päivityssuunnitelmat (2020-2025) Eskon kehittämis- ja käyttöönottosuunnitelman kanssa.
- Käytännössä testattu ja vahvistettu koko alueen perustason huomioiva alueellinen SOTE-ICT toiminta- ja ohjausmalli

Odotetut toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset

Ajan säästyminen kirjaamisesta ja kirjatun tiedon hyödyntämisestä. Tarpeellinen tieto on helposti löydettävissä. Keskeisten toiminnallisuuden ja hoitopolkujen entistä parempi hyödyntäminen mahdollistaa hoidon jatkuvuuden ja kokonaisvaltaisuuden paremmin sekä mahdollistaa terveys- ja tietojohdamisen aiempaa laajemmin. Lääkärin ja hoitajan työ nopeutuu ja hoidon laatu paranee. Yhteiset kirjaamiskäytännöt, toimintamallit ja versiopäivitysten käyttöönotot tuovat alueellista tasalaatuisuutta ja helpottavat sekä potilaan että ammattilaisen liikkumista alueella, ja säästävät aikaa käyttöönotoista.

Perusterveydenhuollon ptj-järjestelmien Pohjois-Pohjanmaan käyttö- ja ylläpitokustannukset ovat keskimäärin n. 11 milj. €/v (PoP KUHA -arvio 2018). Ennakoidun käyttöajan 4 vuoden perusteella lasketut kumulatiiviset kustannukset ovat siten yhteensä n. 44 milj. € (sis. välttämättömät, uusien kansallisten vaatimusten edellyttämät lisäosat). Tästä kokonaissummasta vuosina 2020-21 kunnat ja kuntayhtymät joutuvat tekemään n. 5 - 6 milj. € edestä ptj-järjestelmien päivityksiä.

Koordinoitujen ja yhteneväisten versiopäivitysaikataulujen ja toimitussisältöjen sekä yhteisten määritysten ja toteutusten (suunnittelu, koulutus, päivitystyöt) kautta voidaan saavuttaa merkittäviä säästöjä. Nykyisten järjestelmien yhteisen versiopäivitystiekartan yhdistämisellä ESKOn kehittämis- ja käyttöönottosuunnitelmaan voidaan optimoida väistyvien apt-järjestelmien elinkaarikustannukset ja varmistaa niihin tehtyjen panostusten hyödyntäminen.

Yhteys Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman kehittämistyöhön

Sote-ICT -hankekokonaisuuden kaikki osahankkeet on suunniteltu alueen Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman tarpeista lähtien. Toimenpiteillä varmistetaan ja mahdollistetaan alueen erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen laaja integraatio. Suunnittelun lähtökohtana ovat yhtenäiset alueelliset tietojärjestelmät, tietomallit ja toimintatavat. Toimenpiteet huomioivat myös tietoturvan ja -suojan vaatimukset ja edistävät alueen sosiaali- ja terveystietojärjestelmien digitalisointia.

Hyödynnettävät valtakunnalliset toimintamallit ja tietojärjestelmäpalvelut

Hankkeessa hyödynnetään valtakunnallisia tietojärjestelmäpalveluja ottamalla alueellisessa yhteistyössä käyttöön Kanta-palveluihin kehitettyjä moduuleja. Käyttöönnotot tehdään perustason (a)ptj – järjestelmien vuosina 2020-2021 tapahtuvien päivitysten käyttöönottojen yhteydessä.

Kuvaus tehdyn työn skaalaamisesta ja levittämisestä

Perusterveydenhuollon kirjaamisen yhtenäistämismallit voidaan hyödyntää Pohjois-Suomen yhteistoiminta-alueella. Esimerkiksi Kuusamon ja Taivalkosken ptj -järjestelmät toimivat samassa käytöympäristössä Lapin perusterveydenhuollon yksiköiden kanssa (LapIT).

Mahdolliset yhteydet ja suhde muihin samaan osa-alueeseen liittyviin valtakunnallisiin tai alueellisiin kehittämishankkeisiin

Hankkeessa hyödynnetään valtakunnallisia tietojärjestelmäpalveluja ottamalla alueellisessa yhteistyössä käyttöön Kanta-palveluihin kehitettyjä moduuleja. Käyttöönnotot tehdään perustason (a)ptj – järjestelmien vuosina 2020-2021 tapahtuvien päivitysten käyttöönottojen yhteydessä. Lisäksi yhtenäistämisessä on tarkoitus tehdä yhteistyötä Lapin alueen vastaavan yhtenäistämishankkeen kanssa.

Kokonaiskustannukset

Kokonaiskustannukset: 1 276 000 €

Haettava valtionavustus: 1 020 800 €

Liite 3.3. Hoidon tukipalveluiden alueellisten tietojärjestelmien käyttöön- otto ja tuotteistaminen

Tavoitteet

Maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelussa Pohjois-Pohjanmaalla aloitettiin hoidon tukipalveluiden tietojärjestelmien yhtenäistäminen. Tässä osahankkeessa päivitetään yhteisten järjestelmien käytön tilanne. Lisäksi suunnitellaan näiden palveluiden alueellinen palvelumalli ja tuotteistaminen: järjestelmän palvelutuotanto, tukipalvelut, jatkokehittäminen ja hinnoittelumallit.

Valmistelun yhteydessä aloitettu lääkinnällisen kuntoutuksen ja apuvälinelainauksen järjestelmän käyttöönotto jäi kesken. Tavoitteena on viedä päätökseen järjestelmän (Effector) alueellinen käyttöönotto niissä kunnissa, missä sitä ei vielä ole tehty.

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri ja alueen kunnat ovat selvittäneet vuodesta 2018 alkaen erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yksiköiden välisten potilassiirtojen tehostamista sitä tukevaa tietojärjestelmäautomaatiota. Tietojärjestelmän hankinta tehtiin vuonna 2019 ja sen käyttöönottoa suunnitellaan parasta aikaa. Käyttöönotto tarkoittaa suurta toimintatavan muutosta ja hyötyjen saavuttamiseksi se kannattaa tehdä yhtä aikaa kaikissa kunnissa ja sairaanhoitopiirissä. Tavoitteena on toteuttaa järjestelmän alueellinen käyttöönotto aiemmin suunniteltua nopeammin ja laadukkaammin.

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

Kartoitetaan hoidon tukipalveluiden alueellisesti käyttöön otetut ja otettavissa olevat tietojärjestelmät (esim. apteekkijärjestelmä). Järjestelmien alueellisen käytön laajentamiseksi ja jatkokehittämisen varmistamiseksi suunnitellaan alueellinen palvelumalli ja tuotteistaminen. Nämä sisältävät muun muassa käyttäjätuen järjestämisen ja todellisia kustannuksia vastaavan hinnoittelun.

Lääkinnällisen kuntoutuksen ja apuvälinelainauksen tietojärjestelmän käyttöönoton toimenpiteinä ovat kuntakohtaiset käyttöönottoprojektit. Ne tehdään yhteistyössä kunnan, Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ja järjestelmätoimittajan kanssa.

Potilassiirtojen tietojärjestelmän käyttöönottoon suunnitellaan ja toteutetaan käyttöönottoprojekti. Yhteisen järjestelmän otetaan käyttöön samaan aikaan kaikissa kunnissa, kuntayhtymissä ja sairaanhoitopiirissä.

Tämän osion toteuttaminen on oleellinen osa Pohjois-Pohjanmaan valmistautumista valtakunnallisen uudistuksen toteuttamiseen.

Toteutusaikataulu ja vaiheistus

Resursointi ja rekrytoinnit: heti rahoituspäätöksen jälkeen

Projektien käynnistäminen heti rahoituspäätöksen jälkeen

Toteutus ja projektien synkronointi 10/2020 - 11/2021

Tulosten arviointi 12/2021

Suunnitelma jatkotoimenpiteistä 12/2021

Odotetut konkreettiset tulokset

- Järjestelmien käytön alueellinen palvelumalli; järjestelmiä käytetään ja kehitetään kaikki asiakkaat ja järjestelmät huomioiden
- Lääkinnällisen kuntoutuksen ja apuvälinelainauksen tietojärjestelmä on otettu käyttöön kaikissa kunnissa ja kuntayhtymissä ja sairaanhoitopiirissä
- Potilassiirtojen tietojärjestelmä ja uusi toimintatapa on otettu käyttöön kaikissa kunnissa ja kuntayhtymissä ja sairaanhoitopiirissä. Järjestelmän tuottaman tiedon ja käyttökokemusten perusteella on tehty suunnitelma jatkotoimenpiteistä.

Odotetut toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset

Hoidon tukipalveluja tuotetaan yhtenäisellä samalla tavalla ja keskitetysti. Uudet toimintatavat tuovat suoria ja välillisiä kustannussäästöjä. Esimerkiksi potilassiirtojen automatisointi tuo noin 25 henkilötyövuoden (1,25 M€/v.) säästöt alueelle. Lisäksi se parantaa oikeantasolisten hoitopaikkojen käyttöä, mistä kunnille syntyy myös rahallisia hyötyjä verrattuna asiakkaan hoitamiseen tarpeettomasti vaativamman tason yksikössä.

Yhteys Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman kehittämistyöhön

Sote-ICT-hankekokonaisuuden kaikki osahankkeet on suunniteltu alueen Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman tarpeista lähtien. Toimenpiteillä varmistetaan ja mahdollistetaan alueen erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen laaja integraatio. Suunnittelun lähtökohtana ovat yhtenäiset alueelliset tietojärjestelmät, tietomallit ja toimintatavat. Toimenpiteet huomioivat myös tietoturvan ja -suojan vaatimukset ja edistävät alueen sosiaali- ja terveyspalveluiden digitalisointia.

Hyödynnettävät valtakunnalliset toimintamallit ja tietojärjestelmäpalvelut

Sote-ICT-hankekokonaisuuden kaikki osahankkeet suunnitellaan alueen tarpeiden pohjata siten, että niiden tulokset ovat hyödynnettävissä myös laajemminkin kuin Pohjois-Pohjanmaalla.

Mahdolliset yhteydet ja suhde muihin samaan osa-alueeseen liittyviin valtakunnallisiin tai alueellisiin kehittämishankkeisiin

Oikeantasoiset palvelut ja hoitopaikat -toiminnan kehittämisellä on yhteys alueellisen Kotona asuminen tuen keskuksen toimintamallin kehittämiseen ja käyttöönottoon maakunnassa.

Kokonaiskustannukset

Kokonaiskustannukset: 635 000 €

Haettava valtionavustus: 508 000 €

Liite 3.4. Alueellisen kyber- ja tietoturvallisuuden kehittäminen

Tavoitteet

Kyber- ja tietoturvallisuuden kehittämisen tavoitteena on tukea tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman ja rakenneuudistushankkeiden suunnittelua ja toteutusta mm. tietoturvan ja tietosuojan, jatkuvuuden hallinnan ja varautumisen näkökulmasta. Tavoitteena on alueen sosiaali- ja terveystoimen toimijoiden kyber- ja tietoturvaosaamisen parantaminen ja alueellisen kyber- ja tietoturvastrategian laatiminen.

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

Kyber- ja tietoturva, jatkuvuuden hallinta ja varautuminen pitää ottaa huomioon digitaalisten palveluiden elinkaaren suunnittelun kaikissa vaiheissa valmistelusta ylläpitoon. Tämän osahankkeen tietoturva-asiantuntija osallistuu muiden tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman ja rakenneuudistushankkeiden suunnitteluun.

Suunnitellaan ja laaditaan alueellinen kyber- ja tietoturvastrategia valtakunnallisen kyberturvallisuusstrategian ja uuden tiedonhallintalain pohjalta.

Myös tämän osion toteuttaminen on oleellinen osa Pohjois-Pohjanmaan valmistautumista valtakunnallisen uudistuksen toteuttamiseen.

Toteutusaikataulu ja vaiheistus

Resursointi ja rekrytoinnit: heti rahoituspäätöksen jälkeen

Projektien käynnistäminen heti rahoituspäätöksen jälkeen

Toteutus ja projektien synkronointi 10/2020 - 11/2021

Tulosten arviointi 12/2021

Suunnitelma jatkotoimenpiteistä 12/2021

Odotetut konkreettiset tulokset

- Alueen tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman ja rakenneuudistushankkeen muissa hankkeissa on otettu huomioon kyber- ja tietoturvallisuuden asettamat vaatimukset ja haasteet
- Alueelle on laadittu kyber- ja tietoturvastrategia
- Alueen sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien väliset riippuvuussuhteet ovat tiedossa

Odotetut toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset

Parantuva tietoturva mahdollistaa uudet innovatiiviset toimintatavat sekä asiakkaiden ja ammattilaisten digipalveluketjujen luotettavan järjestämisen ja käytön lisäämisen. Kyber- ja tietoturvan huomioiminen parantavat toiminnallisten ja taloudellisten riskienhallintaa.

Yhteys Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman kehittämistyöhön

Sote-ICT-hankekokonaisuuden kaikki osahankkeet on suunniteltu alueen Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman tarpeista lähtien. Toimenpiteillä varmistetaan ja mahdollistetaan alueen erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen laaja integraatio. Suunnittelun lähtökohtana ovat yhtenäiset alueelliset tietojärjestelmät, tietomallit ja toimintatavat. Toimenpiteet huomioivat myös tietoturvan ja -suojan vaatimukset ja edistävät alueen sosiaali- ja terveyspalveluiden digitalisointia.

Hyödynnettävät valtakunnalliset toimintamallit ja tietojärjestelmäpalvelut

Kyber- ja tietoturvan kehittäminen tehdään kansalliseen kyberturvallisuusstrategiaan perustuen. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri on osallistunut sosiaali- ja terveysministeriön ja Huoltovarmuuskeskuksen kyber-terveyshankkeeseen, jonka tuloksia hyödynnetään alueellisessa keittämisessä.

Kuvaus tehdyn työn skaalaamisesta ja levittämisestä

Sote-ICT -hankekokonaisuuden kaikki osahankkeet suunnitellaan alueen tarpeiden pohjata siten, että niiden tulokset ovat hyödynnettävissä myös laajemminkin kuin Pohjois-Pohjanmaalla.

Mahdolliset yhteydet ja suhde muihin samaan osa-alueeseen liittyviin valtakunnallisiin tai alueellisiin kehittämishankkeisiin

Valtakunnallinen kyberstrategia, Kyber-terveys hanke.

Kokonaiskustannukset

Kokonaiskustannukset: 240 000 €

Haettava valtionavustus: 192 000 €

Liite 3.5. Maakunnallinen virtuaalinen sote-keskus

Tavoitteet

Tavoitteena on, että tulevassa maakunnassa maakunnan asukas voi asioida sote-palveluissa virtuaalisesti ajasta ja paikasta riippumatta ja saa oikea-aikaisen ja -tasaisen, laadukkaan palvelun.

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

- Analysoidaan maakunnan Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeen yhteisten kehittämisohjelmien (lapset, nuoret ja perheet, mielenterveys ja päihdepalvelut, ikääntyvien palvelut ja hoitotakuu) osalta kehittämispotentiaalit digitalisaation näkökulmasta
- Tunnistetaan mihin digitalisaatio (mm. sähköinen perhekeskus, nuorten palvelupolut) tuo lisäarvoa asiakkaalle ja ammattilaiselle tuoden samalla kustannustehokkuutta
- Hankkeeseen kuvatuilla osahankkeiden toimenpiteillä kehitetään soveltuvin osin virtuaalista sote-keskusta
- Laaditaan palvelukohtainen toteutussuunnitelma virtuaalisen sote-keskuksen palveluista, prosesseista ja toimintatavoista mukaan lukien 3. sektorin sähköisen alustan (ihimiset.fi) tarjoamat toiminnot.
- Hyödynnetään maakunnallista digituen verkostoa asiakkaiden digivalmiuksien lisäämiseksi
- Varmistetaan suunnittelutyössä konseptin laajennettavuus tekemällä suunnittelutyötä yhteistointiminta alueen laajuisesti, erityisesti virtu.fi konseptin kanssa
- Testataan uusia digitaalisia innovaatioita OuluHealth Labsin kautta. Digitaalinen HTA (Health Technology Assessment = hoitoteknologioiden arviointi) otetaan käyttöön osana prosessia.

Toteutusaikataulu ja vaiheistus

Rekrytoinnit, määrittelyt ja suunnittelu heti rahoituspäätöksen jälkeen

Toteutukset painottuvat vuodelle 2021

Koulutukset pyritään ajoittamaan syksyille 2021, ennen vuoden vaihdetta

Odotetut konkreettiset tulokset

Osa hankkeen tuloksina on muodostettu yhteinen visio maakunnallisesta virtuaalisesta sote-keskuksesta, joka sisältää myös sähköisen perhekeskuksen. Osahankkeiden toimenpiteiden avulla on pilotoitu ja käyttöön otettu jo osia virtuaalisen sote-keskuksen toiminnoista hankeaikana.

- Maakunnan yhteisten kehittämisohjelmien (lapset, nuoret ja perheet, mielenterveys ja päihdepalvelut, ikääntyvien palvelut ja hoitotakii) analysointi yhteisten digitalisaation näkökulmasta on tehty
- On tunnistettu kohdat mihin digitalisaatio tuo lisäarvoa asiakkaalle ja ammattilaiselle tuoden samalla kustannustehokkuutta.
- On laadittu palvelukohtainen toteutussuunnitelma prosessien uudistamisesta ja toimintatapojen yhtenäistämisestä.
- On hyödynnetty maakunnallista digituen verkostoa asiakkaiden digivalmiuksien lisäämiseksi.
- On testattu uusia digitaalisia innovaatioita OuluHealth Labsin kautta.
- Digitaalinen HTA (Health Technology Assessment = hoitoteknologioiden arviointi) on otettu käyttöön osana digitalisointi prosessia.

Odotetut toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset

- Maakunnan asukas asioi sote-palveluissa virtuaalisesti ajasta ja paikasta riippumatta ja saa oikea-aikaisen ja -tasoisen ja laadukkaan palvelun.
- Virtuaalisten palveluiden käyttö lisääntyy

Yhteys Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman kehittämistyöhön

Suunnitellut toimenpiteet tukevat kaikilta osin maakunnassa yhteisesti valittuja Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeen kehittämisohjelmia (lapset, nuoret ja perheet, mielenterveys- ja päihdepalvelut, ikääntyvien palvelut ja hoitotakuu).

Hyödynnettävät valtakunnalliset toimintamallit ja tietojärjestelmäpalvelut

Valtakunnallisen sähköinen asiakaspalautejärjestelmä (määrittely), Kanta-palvelut, Omaolo-palvelu, Suomi.fi-palvelut, 116117- ja Terveyskylä-palvelut.

Kuvaus tehdyn työn skaalaamisesta ja levittämisestä

Hankerahoituksella tehtävä työ on jo lähtökohtaisesti kaikkien maakunnan kuntien ja kuntayhtymien yhteisesti suunnittelemaa, tavoitteena maakunnan laajuiset uudistetut ja yhtenäistetyt toimintamallit. Laajemmasta levittämisestä ja skaalaamisesta sovitaan YTA-alue tasoisesti siinä vaiheessa, kun hankerahoitukset ovat varmistuneet.

Mahdolliset yhteydet ja suhde muihin samaan osa-alueeseen liittyviin valtakunnallisiin tai alueellisiin kehittämishankkeisiin

Perustason palveluita tukeva asukkaiden digitaalisten palveluiden kehittäminen kytketään soveltuvilta osin SoteDigi Oy:n Omaolo-palvelun toiminnallisuuksien ja sisältöjen laajentamiseen ja levittämiseen, Kanta-palveluihin, Suomi.fi-palveluun sekä 116117- ja Terveyskylä-palveluihin.

Kokonaiskustannukset

Kokonaiskustannukset: 327 000 €

Haettava valtionavustus: 261 600 €

Liite 3.6. Terveyskylän maksimaalinen hyödyntäminen sote-keskuksissa ja 116117 käyttöönotto sekä nivoutuminen Omaolo-palvelun käyttöönottoon

Tavoitteet

Tavoitteena on, että kansallisesti kehitetyt Terveyskylä ja Omaolo sekä maakunnassa jo käytössä olevat omahoitopalvelut muodostavat toisiaan tukevan ja täydentävän sähköisen yhteydenotto- ja matalankynnyksen palvelukanavan. Kuntalaisen näkökulmasta tavoitteena on korvata fyysisiä päi-
vystys – ja vastaanottokäyntejä virtuaalisilla palveluilla sekä perusterveydenhuollossa ja erikoissai-
raanhoidossa. Tavoitteena on mahdollistaa palveluiden käyttö 24/7.

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

- Yhteisen toimintamallin ja levittämissuunnitelman tekeminen kansallisille ratkaisuille koko maa-
kunnassa yhteistyössä Sote Digin ja Terveyskylän kehittäjäekosysteemin kanssa
- Kansallisen sähköisen Omaolo-palvelun käyttöönotton toteuttaminen koko maakunnassa Sote
Digin Omaolo käyttöönotton käsikirjan mukaisesti
- Sote Digin Omaolon kehittämistyöhön osallistuminen sekä palvelun integroiminen soveltuvien
osin maakunnan asiakas- ja potilastietojärjestelmiin sekä käytössä oleviin ja kehittyviin kunta-
laisten sähköisiin palveluihin.
- Kehityspolun luominen maakunnan nykyisille omahoitojärjestelmille (Oulun Omahoito, Netti-
rassi, Oulunkaaren omahoito). Kokonaisuus on osa / täydentää kansallisia palveluita.
- Osallistuminen muodostettavaan pohjoisen erva-alueen digikehitysverkostoon. Verkostossa
tavoitteena on jakaa hyviä käytäntöjä ja asiantuntemusta digitalisaation edistämiseksi koko
pohjoisen erva alueella sekä löytää yhteiskehittämisen osa-alueita. Soveltuvien osin voidaan
myös kehittää ja käyttöönottaa koko pohjoisen erva-alueen samansisältöisiä ratkaisuja.

Toteutusaikataulu ja vaiheistus

Rekrytoinnit, määrittelyt ja suunnittelu heti rahoituspäätöksen jälkeen

Toteutukset painottuvat vuodelle 2021

Koulutukset pyritään ajoittamaan syksylle 2021, ennen vuoden vaihdetta

Odotetut konkreettiset tulokset

Terveyskylän maksimaalinen hyödyntäminen sote-keskuksissa ja 116117 käyttöönotto sekä nivou-
tuminen Omaolo-palvelun käyttöönottoon on toteutettu.

Odotetut toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset

- Yhteydenottomahdollisuudet monipuolistuvat, fyysisiä vastaanottokäyntejä korvataan etäkäyn-
neillä, konsultaatiokanavat monipuolistuvat ja etäkonsultaatiot lisääntyvät
- Toiminnan tehokkuus ja kokonaisvaikuttavuus paranevat.
- Asiakkaiden valinnanvapaus lisääntyy, palveluiden läpinäkyvyys lisääntyy.

Yhteys Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman kehittämistyöhön

Suunnitellut toimenpiteet tukevat kaikilta osin maakunnassa yhteisesti valittuja Tulevaisuuden sosi-
aali- ja terveyskeskus -hankkeen kehittämisohjelmia (lapset, nuoret ja perheet, mielenterveys- ja
päihdepalvelut, ikääntyvien palvelut ja hoitotakuu).

Hyödynnettävät valtakunnalliset toimintamallit ja tietojärjestelmäpalvelut

Kanta-palvelut, Omaolo-palvelu, Suomi.fi-palvelut, 116117- ja Terveyskylä-palvelut.

Kuvaus tehdyn työn skaalaamisesta ja levittämisestä

Hankerahoituksella tehtävä työ on jo lähtökohtaisesti kaikkien maakunnan kuntien ja kuntayhtymien yhteisesti suunnittelemaa, tavoitteena maakunnan laajuiset uudistetut ja yhtenäistetyt toimintamallit. Laajemmasta levittämisestä ja skaalaamisesta sovitaan YTA-alue tasoisesti siinä vaiheessa, kun hankerahoitukset ovat varmistuneet.

Mahdolliset yhteydet ja suhde muihin samaan osa-alueeseen liittyviin valtakunnallisiin tai alueellisiin kehittämishankkeisiin

Perustason palveluita tukeva asukkaiden digitaalisten palveluiden kehittäminen kytketään soveltuvilta osin SoteDigi Oy:n Omaolo-palvelun toiminnallisuuksien ja sisältöjen laajentamiseen ja levittämiseen, Kanta-palveluihin, Suomi.fi-palveluun sekä 116117- ja Terveyskylä-palveluihin.

Kokonaiskustannukset

Kokonaiskustannukset: 453 000 €

Haettava valtionavustus: 362 400 €

Liite 3.7. Kotikuntoutuksen toimintamallin kehittäminen ja käyttöönotto

Tavoitteet

Tavoitteena on, että etäkuntoutuksen toimintamallit tukevat asukkaan/ perheen/potilaan kotona asumista ja itsenäisesti arjessa selviytymistä.

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

- Kartoitetaan ja otetaan käyttöön ne digitaaliset välineet, jotka soveltuvat kotikuntoutuksen toteuttamiseen ja jotka tuovat prosessiin vaikuttavuutta
- Työntekijöiden koulutus ja käyttöönoton tuki
- Liittyminen kuntahankintojen sopimukseen

Toteutusaikataulu ja vaiheistus

Rekrytoinnit, määrittelyt ja suunnittelu heti rahoituspäätöksen jälkeen

Toteutukset painottuvat vuodelle 2021

Koulutukset pyritään ajoittamaan syksyille 2021, ennen vuoden vaihdetta

Odotetut konkreettiset tulokset

Kotikuntoutuksen toimintamalli on kehitetty ja käyttöönotettu.

Odotetut toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset

- Digitaaliset toimintamallit tukevat asukkaan/ perheen/potilaan kotona asumista ja itsenäisesti arjessa selviytymistä.
- Toiminnan tehokkuus ja kokonaisvaikuttavuus paranevat.
- Asiakkaiden valinnanvapaus lisääntyy, palveluiden läpinäkyvyys lisääntyy.

Yhteys Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman kehittämistyöhön

Suunnitellut toimenpiteet tukevat kaikilta osin maakunnassa yhteisesti valittuja Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeen kehittämisohjelmia (lapset, nuoret ja perheet, mielenterveys- ja päihdepalvelut, ikääntyvien palvelut ja hoitotakuu).

Kuvaus tehdyn työn skaalaamisesta ja levittämisestä

Hankerahoituksella tehtävä työ on jo lähtökohtaisesti kaikkien maakunnan kuntien ja kuntayhtymien yhteisesti suunnittelemaa, tavoitteena maakunnan laajuiset uudistetut ja yhtenäistetyt toimintamallit. Laajemmasta levittämisestä ja skaalaamisesta sovitaan YTA-alue tasoisesti siinä vaiheessa, kun hankerahoitukset ovat varmistuneet.

Mahdolliset yhteydet ja suhde muihin samaan osa-alueeseen liittyviin valtakunnallisiin tai alueellisiin kehittämishankkeisiin

Perustason palveluita tukeva asukkaiden digitaalisten palveluiden kehittäminen kytketään soveltuvilta osin SoteDigi Oy:n Omaolo-palvelun toiminnallisuuksien ja sisältöjen laajentamiseen ja levittämiseen, Kanta-palveluihin, Suomi.fi-palveluun sekä 116117- ja Terveyskylä-palveluihin.

Kokonaiskustannukset

Kokonaiskustannukset: 111 000 €

Haettava valtionavustus: 88 800 €

Liite 3.8. Kansallisen ajanvarausratkaisun ja palveluohjauksen käyttöönotto

Tavoitteet

Tavoitteena on laajentaa kuntalaisen sähköisen ajanvarauksen mahdollisuuksia myös sosiaalipalveluihin (esimerkiksi lastenvalvojat ja sosiaalityöntekijät), jolloin kuntalainen näkee ja hallinnoi kaikkia sote-ajanvarauksia samasta näkymästä. Lisäksi tavoitteena on yhtenäistää näitä sähköisiä palveluja tulevan maakunnan alueella.

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

- Kartoitetaan ne palvelut, joihin sähköinen ajanvaraus soveltuu
- Kartoitetaan muut järjestelmän sisältämät sähköiset palvelut kuntalaisille
- Määritellään, kehitetään ja käyttöönotetaan lastenvalvojien ajanvarausosio sekä sosiaalipalveluiden tilapäispaikkojen hallintaominaisuus
- Käyttöönoton suunnittelu, koulutus ja markkinointi kuntalaisille

Toteutusaikataulu ja vaiheistus

Rekrytoinnit, määrittelyt ja suunnittelu heti rahoituspäätöksen jälkeen

Toteutukset painottuvat vuodelle 2021

Koulutukset pyritään ajoittamaan syksylle 2021, ennen vuoden vaihdetta

Odotetut konkreettiset tulokset

Kansallinen ajanvarauksen ja palveluohjauksen ratkaisu on käyttöönotettu.

Odotetut toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset

- Yhteydenottomahdollisuudet monipuolistuvat
- Toiminnan tehokkuus ja kokonaisvaikuttavuus paranevat. Manuaalisten käsittelyvaiheiden osuus vähenee.
- Asiakkaiden valinnanvapaus lisääntyy, palveluiden läpinäkyvyys lisääntyy.

Yhteys Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman kehittämistyöhön

Suunnitellut toimenpiteet tukevat kaikilta osin maakunnassa yhteisesti valittuja Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeen kehittämisohjelmia (lapset, nuoret ja perheet, mielenterveys- ja päihdepalvelut, ikääntyvien palvelut ja hoitotakuu).

Hyödynnettävät valtakunnalliset toimintamallit ja tietojärjestelmäpalvelut

AVPH on kansallinen ajanvaraus- ja palveluhallinta ohjelmisto, jota hallinnoi 2M IT Oy. Järjestelmä on kehitetty SaDe-hankkeen rahoituksella. Hankinnassa ja käyttöönotossa hyödynnetään PPSHP:n ja 2M IT:n välistä sopimusta (inhouse).

Kuvaus tehdyn työn skaalaamisesta ja levittämisestä

Hankerahoituksella tehtävä työ on jo lähtökohtaisesti kaikkien maakunnan kuntien ja kuntayhtymien yhteisesti suunnittelemaa, tavoitteena maakunnan laajuiset uudistetut ja yhtenäistetyt toimintamallit. Laajemmasta levittämisestä ja skaalaamisesta sovitaan YTA-alue tasoisesti siinä vaiheessa, kun hankerahoitukset ovat varmistuneet.

Mahdolliset yhteydet ja suhde muihin samaan osa-alueeseen liittyviin valtakunnallisiin tai alueellisiin kehittämishankkeisiin

Perustason palveluita tukeva asukkaiden digitaalisten palveluiden kehittäminen kytketään soveltuvilta osin SoteDigi Oy:n Omaolo-palvelun toiminnallisuuksien ja sisältöjen laajentamiseen ja levittämiseen, Kanta-palveluihin, Suomi.fi-palveluun sekä 116117- ja Terveyskylä-palveluihin.

Osa-alueen kokonaiskustannukset

Kokonaiskustannukset: 452 000 €

Haettava valtionavustus: 361 600 €

Liite 3.9. Kotona asumisen tuen keskuksen toimintamallin kehittäminen ja käyttöönotto maakunnassa – digitalisaation näkökulma

Tavoitteet

Tavoitteena on toimintamalli, joka tukee asukkaan/ perheen/potilaan kotona asumista ja itsenäisesti arjessa selviytymistä.

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

- Olemassa olevan toimintamallin arviointi, jatkokehittäminen ja laajentaminen kaikille asiakasryhmille
- Työntekijöiden koulutus ja käyttöönoton tuki
- Liittyminen kuntahankintojen sopimukseen etäkotihoitoon osalta
- Tarvittavien hankintojen valmistelu (esim. turvapuhelimet)

Toteutusaikataulu ja vaiheistus

Rekrytoinnit, määrittelyt ja suunnittelu heti rahoituspäätöksen jälkeen

Toteutukset painottuvat vuodelle 2021

Koulutukset pyritään ajoittamaan syksyille 2021, ennen vuoden vaihdetta

Odotetut konkreettiset tulokset

Kotona asumisen tuen keskuksen toimintamallissa on hyödynnetty digitalisaation mahdollisuudet.

Odotetut toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset

- Digitaaliset toimintamallit tukevat asukkaan/ perheen/potilaan kotona asumista ja itsenäisesti arjessa selviytymistä.
- Toiminnan tehokkuus ja kokonaisvaikuttavuus paranevat.
- Asiakkaiden valinnanvapaus lisääntyy, palveluiden läpinäkyvyys lisääntyy.
- Asiakkuudenhallinta parantuu digitaalisilla välineillä

Yhteys Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman kehittämistyöhön

Suunnitellut toimenpiteet tukevat kaikilta osin maakunnassa yhteisesti valittuja Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeen kehittämisohjelmia (lapset, nuoret ja perheet, mielenterveys- ja päihdepalvelut, ikääntyvien palvelut ja hoitotakuu).

Kuvaus tehdyn työn skaalaamisesta ja levittämisestä

Hankerahoituksella tehtävä työ on jo lähtökohtaisesti kaikkien maakunnan kuntien ja kuntayhtymien yhteisesti suunnittelemaa, tavoitteena maakunnan laajuiset uudistetut ja yhtenäistetyt toimintamallit. Laajemmasta levittämisestä ja skaalaamisesta sovitaan YTA-alue tasoisesti siinä vaiheessa, kun hankerahoitukset ovat varmistuneet.

Mahdolliset yhteydet ja suhde muihin samaan osa-alueeseen liittyviin valtakunnallisiin tai alueellisiin kehittämishankkeisiin

Perustason palveluita tukeva asukkaiden digitaalisten palveluiden kehittäminen kytketään soveltuville osin SoteDigi Oy:n Omaolo-palvelun toiminnallisuuksien ja sisältöjen laajentamiseen ja levittämiseen, Kanta-palveluihin, Suomi.fi-palveluun sekä 116117- ja Terveyskylä-palveluihin.

Kokonaiskustannukset

Kokonaiskustannukset: 182 000 €

Haettava valtionavustus: 145 600 €

Liite 3.10. Mielenterveys- ja päihdepalvelujen toimintojen ohjaus

Tavoitteet

Tavoitteena on tehostaa henkilöresurssien käyttöä ja parantaa ensivaiheen potilaskohtaista hoitoa mielenterveys- ja päihdepalvelujen toiminnanohjaukseen tarkoitettulla tietoteknisellä ratkaisulla. Toiminnanohjausratkaisu sopii erittäin hyvin Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeen periaatteisiin perustason palveluiden parantamisesta.

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

- Toiminnanohjausjärjestelmän kilpailutus
- Käyttöönoton suunnittelu
- Vaiheittainen käyttöönotto

Toteutusaikataulu ja vaiheistus

Rekrytoinnit, määrittelyt ja suunnittelu heti rahoituspäätöksen jälkeen

Toteutukset painottuvat vuodelle 2021

Koulutukset pyritään ajoittamaan syksyille 2021, ennen vuoden vaihdetta

Odotetut konkreettiset tulokset

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen toimintojen ohjauksessa on otettu käyttöön tapaamisten tiheyttä ja pituuksia säätelevä toiminnanohjausjärjestelmä.

Odotetut toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset

- Asiakkuudenhallinta parantuu digitaalisilla välineillä
- Toimintakyvyn arvioinnin yhtenäistäminen ja vaikuttavuuden parantuminen

Yhteys Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman kehittämistyöhön

Suunnitellut toimenpiteet tukevat kaikilta osin maakunnassa yhteisesti valittuja Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeen kehittämisohjelmia (lapset, nuoret ja perheet, mielenterveys- ja päihdepalvelut, ikääntyvien palvelut ja hoitotakuu).

Kuvaus tehdyn työn skaalaamisesta ja levittämisestä

Hankerahoituksella tehtävä työ on jo lähtökohtaisesti kaikkien maakunnan kuntien ja kuntayhtymien yhteisesti suunnittelemaa, tavoitteena maakunnan laajuiset uudistetut ja yhtenäistetyt toimin-
tamallit. Laajemmasta levittämisestä ja skaalaamisesta sovitaan YTA-alue tasoisesti siinä vai-
heessa, kun hankerahoitukset ovat varmistuneet.

Kokonaiskustannukset

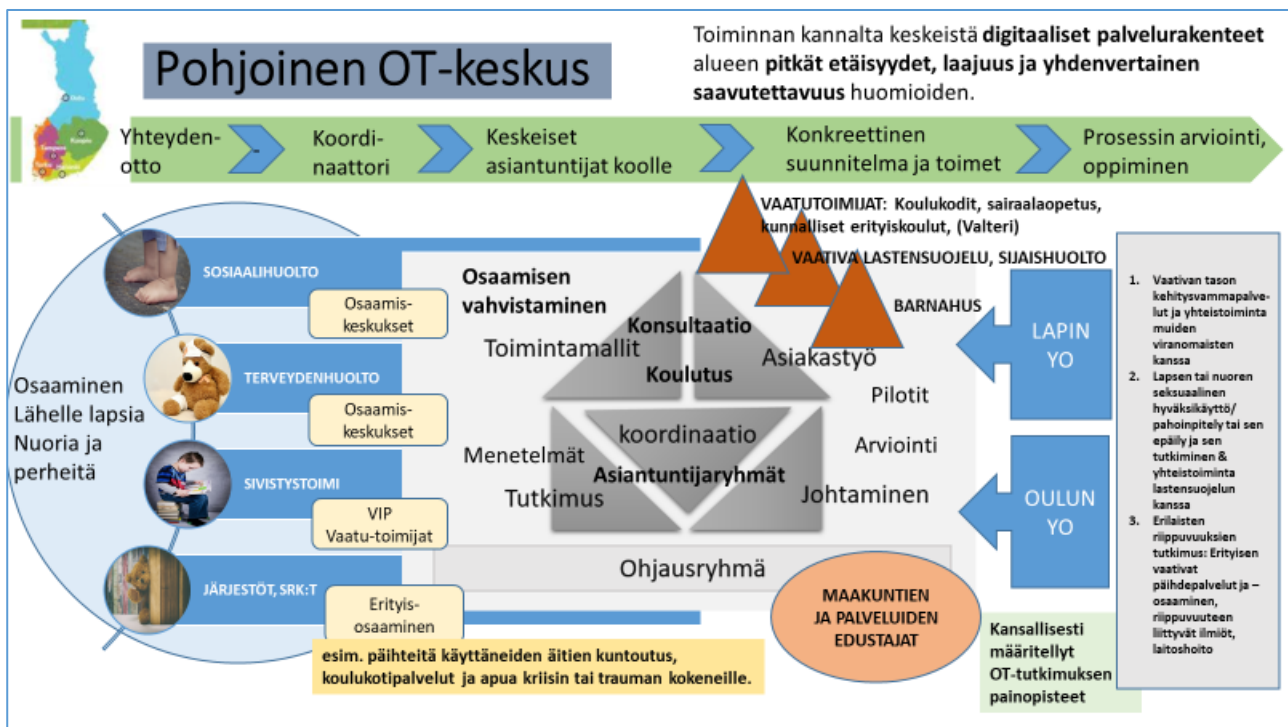
Kokonaiskustannukset: 218 000 €

Haettava valtionavustus: 174 400 €

Osa-alue 4: Yhteistyöaluetasoinen tai muu maakuntien yhteinen kehittäminen

Liite 4.1: Pohjoisen OT-keskuksen jatkovalmistelu: Ydinyksikön perustaminen ja osaamiskeskusten luominen

Pohjoisen OT-keskuksen rakenne

VIP-verkoston toiminta

VIP soteuudistuksessa, pohjoinen yta

Koonnut Suvi Helanen

Lähde: Jaakko Viitasaari, Piritta Pietilä-Litendahl,
pohjoinen VIP-verkosto

VIP OT-keskuksessa, tehtävä

- Kansallisen vaativan erityisen tuen kehittämis- ja yhteistyöverkoston (VIP-verkoston) tehtävänä on monialaisten peruspalvelujen ja vaativaa erityistä tukea tarjoavien toimijoiden yhteistyön kehittäminen.
- Toiminnalla edistetään tukea tarvitsevan lapsen ja nuoren kasvun, kehityksen ja oppimisen tuen järjestämistä lapsen omassa lähikoulussa, esiopetuksen järjestämispaikassa sekä päiväkodissa vahvistamalla kunnallisten toimijoiden osaamista ja monialaista yhteistyötä.

Alueellinen kehittämistyö, VIP-verkosto

- Alueellista kehittämistyötä tukee VIP-verkosto, johon kuuluvat OYS-erva-alueen monialaista vaativaa erityistä tukea tarjoavat opetusyksiköt, Elmeri- ja Valterikoulut, Sairaalakoulut sekä Valtion koulukotikoulut (Vaatu-toimijat) sekä alueen kuntien ja kuntayhtymien sivistys-, sosiaali- ja terveystalveluiden edustajat.
- Oikea-aikaisen, yhdenvertaisen ja vaikuttavan toiminnan toteuttamisessa hyödynnetään toimintakykyarviota (WHO/ICF, Toimintakyky.fi), keväällä 2020 kuntien käyttöön tulevaa koulunkäyntikyvyn kartoittamiseen tarkoitettua seulaa, Vaatu-toimijoiden konsultaatiopalvelua sekä tehtyä kuntien ja kuntayhtymien palvelukartoitusta.

Perustason tuki, oppimisen erityisosaaminen

- Moniammatillisten palvelujen yhteensovittamisessa, palveluohjauksessa ja nivelvaiheissa huomioidaan pedagoginen toimintaympäristö sekä lapsen tai nuoren oppimisen tuen tarpeet (kolmiportainen tuki) hyödyntämällä toimintakykyarviota ja koulunkäyntikyvyn seulaa.
- Varhaiskasvatuksen ja oppilas- ja opiskeluhuollon sosiaali- ja terveystalveluiden sekä perhekeskuksen kuntoutusosaaminen tuodaan osaksi varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteisöllistä arkea yhteistoiminnan ja ohjaavan työotteen avulla.

VIP-konsultaatio

- Lapsen psyykkistä ja fyysistä hyvinvointia sekä toimintakykyä vahvistavien toimenpiteiden ja interventioiden yhteensopivuus varmistetaan tiiviillä, normiston mukaisella toimijoiden verkostoyhteistyöllä sekä yhteistä menetelmäosaamista kehittämällä.
- Alueellinen vaativan erityisen tuen palvelu- ja ohjausverkosto edistää monialaisen yhteistyön toteuttamista, monialaiset VIP-vaatutoimijat tukevat konsultatiivisella työotteella palvelujen yhteensovittamista pedagogisessa toimintaympäristössä.

